

63. évf., 2009. IX. 10., ára 50 dinár

24

Jó Pajtás

Nagy kócsag

Gergely Józsa felvétele

A jövő heti Jó Pajtás címlapja és posztere

A hét fotója

Hallottak már arról az akcióról, melynek keretében Szerbiában a régi autókat az állam 1000 euróért átveszi, vagyis ennyivel kell kevesebbet fizetnie az új Fiat Puntóért annak, aki hajlandó roncstelepre adni régi autóját? Éppen ez jut eszünkbe a KFOR (Kosovóban tartózkodó nemzetközi békeerők) jelzéssel ellátott, jócskán átalakított Fityó, azaz Zastava 750-es láttán...

A Big Ben 150 éves

Óriási születésnapi üdvözetet vetítettek ki a brit parlament óratornyára szombaton késő este abból az alkalomból, hogy százötven éve, 1859-ben kondult meg először London egyik jelképe, az óratorny nagyharangja, a Big Ben. A másfél százados évforduló alkalmából egész évben ünnepeket tartanak Nagy-Britanniában. A „Boldog születésnapot 150 éves Big Ben, 1859–2009” felirat olvasható a Temze partján álló óratornyon. Az Edmund Beckett, Grimthorpe bárója tervezte 16 tonnás harangot 1856-ban öntötték ki először, az azonban megrepedt a két évig tartó kipróbálás során.

A brit gyerekek háromnegyede nem tudja, hogyan kell tojást főzni

Az angol fiatalok jelentős részének erőt próbáló kihívást jelentene a tojásfőzés, ugyanis míg egynegyedük legkevesebb 10 percre hagyja a tojást a forró vízben rotyogni, addig 12 százalékuknak még csak elképzelése sincsen a helyes elkészítési módról – derült ki egy tanulmányból. A brit „konyhatitkokat” feszegető kutatás felfedte azt is, hogy a fiatalok fele szinte soha vagy csak nagyon ritkán segítkezik az ételek elkészítésében, habár a szülők közel egyharmada igényelné jelenlétüket a konyhában. Szakértők véleménye szerint fontos lenne a gyermekek arra való buzdítása, hogy vegyenek részt a különböző konyhai feladatokban, ugyanis ezáltal matematikai tudásuk is fejlődhetne – olvasható a Telegraph honlapján.

Jól elszórákoztunk

Gyorsan eltelt a nyár, szinte elillant, mint a pára a téli levegőben. Most már csak a szép emlékekre gondoltok vissza, mert már újra a sok-sok kötelezettség vár rátok.

Mi nagyon is szép helyen élünk, itt a Tisza, az erdő, fürdőmedencék vannak a környéken. Aki nem ment nyaralni, itthon is jól érezhette magát.

Naponta találkoztam a Tiszán a kajakozókkal, fürdőzőkkel.

Ki hogyan szórákoztott a nyáron? Ezúttal az óbecsei Samu Mihály iskola tanulói: a hetedik **Horti Varga Kornélia**, **Mester Réka**, **Kisutcai Renáta**, **Szerda Ákos**, a nyolcadikos **Pataki Lúcia** és **Szerda Zsófi** mesélnek.

Kornéliával is a Tiszán találkoztam, mégpedig a drámapedagógiai tábor zárórendezvényén, a díszoklevelek kiosztásán, melyet egy sátorban bonyolítottak le. Meg aztán a Koldusopera előadásán...

– Igen – mondja Kornélia –, ott voltam a táborban, jókat játszottunk, szerepeltünk, s nemcsak ott szórákoztam jól, nekem is nagy élmény volt szerepelni a felnőttekkel. Meg a községnapon Ki, mit tud? vetélkedőn is részt vettünk. Táncoltunk. Voltam Hódmezővásárhelyen az unokatesómnál is. Sokat fürödtem.

– Nagy élmény volt együtt szerepelni a főnöttekkel a Koldusoperában – veszi át a szót Renáta. – Nekem is tetszett, hogy sokat játszottunk, szerepeltünk... Mikor meleg volt, fürödtem. Jó buli volt az éjjeli fürdés. A Kárpátia-koncert is nem mindennapi élmény volt számomra.

– Nekem is a Kárpátia-koncert tetszett nagyon – veszi át a szót Réka. – Annyira jól éreztem magamat, hogy nem akartam hazajönni. Törökbecsén, a Jókai Mór Művelődési Egyesületben tartották meg. A barátnőm apukája vitt bennünket át. Nagyon tetszettek a számok, melyeket játszottak, s végül még autogramot is kaptunk az együttes mind az öt tagjától. Nagyon jól szórákoztunk, egész este ugráltunk, táncoltunk... Reggel hat óráig fönt voltunk.

Luci a péterrévei Tisza táborban járt, ahol a szórákozás mellett megtanult gyöngyöt fűzni, kosarat fonni.

– Nagyon jól éreztem magamat – kezd a mesélésbe Luci –, megbarátkoztam nemcsak a péterréveiekkel, hanem a budiszaivaikkal, magyarországról a síófokiakkal. Együtt mentünk a foglalkozásokra. Megtanultam gyöngyöt fűzni, kosarat fonni. Még fürödtem is, mégpedig a baráiban. Nagyon

Akik jól szórákoztak

meleg volt, nem törődtem azzal, hogy mocsárszagúak leszünk, esetleg pióca ragad ránk. (Megjegyzem: ez utóbbival nem találkoztunk.) Aztán lezuhanyoztunk. Este sokáig dumáltunk a sátrinkban, ekkor szórákoztunk a legjobban.

Zsófi és Ákos szinte nem is voltak otthon a nyáron. Egyik táborból a másikba mentek. Mindketten szépen táncolnak, énekelnek. Nem is csoda, hogy ott voltak minden lehető néptánc- és népzenei táborban.

– A Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör táncsoportjával a nyáron Egerbe mentünk a négynapos Szederinda Néptáncfesztiválra – dicsekszik Zsófi. – Jól szerepeltünk, így mi kaptuk a Szederinda-díjat, mely ingyenes jegy volt a fürdőbe való belépéshez. Nem olyan, mint az óbecsei, sokkal több a medence, meg élményfürdő is van. Szaunázunk is. Innen Kovács Franciskával, Pásztor Tímeával, Horváth Lenkével mehettünk a tuzséri Hagyományápoló és Kézműves táborba, ahol sok mindennel foglalkoztunk, tanultunk a honfoglalásról. Vetélkedő is volt. Timi második lett a mesemondó versenyen, én pedig éneklésben harmadik. Nagyon sokat szórákoztunk, barátkoztunk. Mikor jöttünk haza, mindannyian sírtunk, mert el kellett válnunk. Azóta is SMS-ezünk, e-mail-ezünk.

– Én is ott voltam a táncsoporttal az egri Néptáncfesztiválon – jelenti ki Ákos. – Kollégiumban laktunk, s nagyon jól elszórákoztunk: kártyáztunk, jókat beszélgettünk. Megnéztük a várat, Gárdonyi sírját. Nyíregyházán is a táncsoporttal voltam a néptánc-táborban. A táncolás mellett sokat szórákoztunk, fürdőbe jártunk, ahol óriási csúszdákon csúsztunk le, az élményfürdő is nagyon szórákoztató volt.

A Battyú tábor Zentagunarason tartották meg, ahol aztán igazán sokat táncoltunk. Délelőtt és délután is három-három órát. Esténként táncház volt, ott is sokat táncoltunk, ismerkedtünk, mert nemcsak Vajdaságból, hanem Maroslelléről, Győről is voltak gyerekek.

Végül a pacséri játszótáborban is voltam, ott aztán kijátszottuk magunkat. Egész nap csak játszottunk. Voltunk vagy 200-an. Este volt a nagy játék: három óra hosszúságú. A téma Mátyás király volt. Pajzsot, korabeli fegyvereket festettünk, rajzoltunk. Reneszánsz zenére táncoltunk, ha jól emlékszem, palotást. Rangokat lehetett kapni. Az első díj a királyi rang volt.

Most már itt az iskola, a munka, s csak azt mondhatjuk: Kár, hogy elmúltál, csodás nyár!

Koncz Erzsébet

Tábor a tengerparton

Képzelték el egy csendes kis horvátországi szigetet, egy piciny öblöt, melynek közvetlen közelében fekszik a gyerekszívajtól hangos tábor a nagy faházikóival, míg a part mellett az aquapark csábitgat. A Solta szigetén működő Euroclub egy nemzetközi nyelvi tábor, mely egész nyáron tárt kapukkal várja a nyaralni, tanulni és szórakozni vágyó gyerekeket és fiatalokat, hogy az egy hét alatt a különféle foglalkozások által angol tudásukat fejlesszék, a köztes időben pedig barátkozzanak és lubickoljanak a tengerben. A tábor összetétele az idén nyáron is igen színes volt, több országból érkeztek a tanárok és gyerekek is. Négy vajdasági lánnyal még a táborozás ideje alatt sikerült beszélgetni, akik frissiben gyűjtött élményeiket osztották meg velünk.

Csernák Szintia a zentai Emlékkiskola hatodik osztályos tanulója az idén már második alkalommal járt a soltai angol táborban.

– Az előző évhez képest annyi a változás, hogy az idén kicsit kevesebben vagyunk, és kevesebb országból érkeztek. Nekem talán jobb is így. Jövőre is szeretnék majd jönni. Nagyon tetszik, hogy a tenger mellett van a tábor, a reggeli után van egy óránk, aztán fürdünk, megint van egy foglalkozásunk, ebéd után pedig újra a strandon vagyunk. Este mindig vannak programok, például az olimpiai játékok, azután pedig diszkó. Egymás között magyarul beszélgetünk, a többiekkel viszont angolul, így nem okoz problémát az ismerkedés, barátkozás sem a más nemzetiségű gyerekekkel. Mi például a lengyelekkel és a horvátokkal beszélgetünk sokat – meséli Szintia. – Furcsa egy év után ismét találkozni azokkal, akikkel itt ismerkedtünk meg, sokan nagyon megváltoznak, de érdekes ez is.

Német Gyöngyi az idősebb korosztályt képviseli. A temerini lány már középiskolás,

de Szintiához hasonlóan ő is második alkalommal járt a táborban.

– Tavaly egy barátnőmmel voltam itt, az idén viszont nélküle érkeztem, de nem baj, nagyon tetszik itt minden, állandóan vannak programok, sportfoglalkozások, és nagyon jól feltaláltam magam a fiatalabbak között is. Tavaly az Oxford-foglalkozásokra iratkoztam, az idén pedig a sportot választottam. Az egész tábort a tenger teszi különlegessé, és ettől olyan érdekes. A szomszéd szobában a lengyelek laknak, ezért velük jobban összebarátkoztunk. Országok szerint vagyunk csoportokra osztva a versenyeken, de emiatt nincsenek konfliktusok, legfeljebb van egy kis irigység, ha a másik nyer. Mivel a többiekkel az angol a közös nyelv, a beszélgetések által a tudásunk is fejlődik. Tetszenek az esti programok is, a ma esti Hawaii night lesz talán a legjobb, a parton fáklyákat gyújtanak, különleges ruhákat készítettünk, és lehetőség lesz éjjeli fürdőzésre is. Biztos vagyok benne, hogy nem utoljára vagyok itt – jelenti ki Gyöngyi.

Krnjac Marija a zentai Thurzó Lajos Általános Iskola hatodik osztályos tanulója. Ő már harmadszor jár a táborban, mely egyben egy szép nyaralás is számára. Mint mondja, neki itt már minden ismerős, és sok régi arcot lát viszont évről évre. Nagyon tetszenek neki a programok, a sportfoglalkozások és a különféle versenyek is szórakoztatóak.

– Én is a sportot választottam, röplabdázunk, kosárlabdázunk, különféle vízi programok vannak, kvízzjátékokban veszünk részt, vagy készülünk az esti programra. Van Mr.-és Mrs.-választás, Hawaii night, szépségverseny, olimpia, diszkó és sok fürdés. Nagyon kreatív programjaink vannak, főleg a délutáni harmadik órán. Az iskolában is sokat mesélek a táborról, és a legtöbben szívesen

eljönnének, de mire eljön a nyár, már más terveik vannak, vagy nem engedik el őket. Lehet ismerkedni, szerelmek szövődnek, nemcsak két vajdasági között, hanem más nemzetiségűekkel is. Elég sok szerelem kialakul itt, elég hozzá két-három nap, már meg is vannak a párok – nevet Marija. – Ez is hozzátartozik a táborokhoz, így minden sokkal izgalmasabb lesz, aztán pedig az interneten keresztül tarthatjuk a kapcsolatot a következő nyárig.

Lality Sára a tornyosi Tömörkény István Általános Iskola tanulója, ő az idén kezdte meg a nyolcadik osztályt. Tavaly járt először ebben a nyelvi táborban, és bár elismeri, hogy ez jó lehetőség az angol tudás fejlesztésére, ez az egy hét alatt mégiscsak a pihe-nés és szórakozás kapja a főszerepet.

– Mivel itt a tenger, ezek a napok inkább nyaralásnak tűnnek, mint tábornak, bár valóban sokat használjuk az angolt. Voltam már más táborokban is, de itt a legjobb – mondja Sári. – Az, hogy csapatok helyett országok versenyeznek, sokkal inkább összekovácsol minket, a programok pedig érdekesek, nekem a szépségválasztás tetszett a leginkább. A barátkozás is könnyen megy, ha valaki egyedül is érkezik, hamar összeismerkedik a szobatársakkal. Tavaly egyik ismerősömmel jöttem, de nem sült ki valami jól, ezért azokkal voltam, akiket itt ismertem meg, és egész évben tartottuk a kapcsolatot, most pedig újra itt vagyunk. Olyan érzésem van, mintha folytatnánk a tavalyi hetet és jó látni az ismerős arcokat. Sajnos rövid ideig tart a tábor, még egy-két hétig szívesen itt maradnánk, és persze sokkal több barátság és szerelem alakulhatna ki, mert még csak most kezdődött az igazi ismerkedés a többiekkel. De majd jövőre folytatjuk.

Sztojánovity Livia

Búcsúzás a megújulásért 1.

Fecskek suhannak dél felé, hosszúra nyúlnak az éjszakák, reggelente harmat üti meg a fűszálakat. A szeptember néha a nyarat idéző kellemes meleggel köszönt ránk, de a változás azért érződik. Alig hajlik alá a nap, máris hűvösödni kezd a levegő, hirtelen támadt szél borzolja a fák lombjait, közülük egyre több sárgulni, színesedni kezdő levél hívja fel magára a figyelmet. Piros almák mosolyognak a gyümölcsfákról, a szőlők között nagy csapatokban repülnek a seregélyek, és keresik az alkalmas helyet, ahol a tókéék közé ereszkednek.

Az erdőben szarvasbikák orgonálnak és vívnek kemény küzdelmeket egymással, az alföldön pedig a hónap végén, de különösen októberben az égen hosszan elnyúló V betűket húzó, hangosan krugató darvakban gyönyörködhetünk. A nagy, szürke madarak minden ősszel menetrendszerűen érkeznek észak felől, hosszú pihenőt tartanak, táplálkoznak a legelőkön, a kukoricatarlókon, és csak az egyre hidegebbé váló novemberi éjszakák, a megfogyatkozott táplálék kényszeríti őket tovább Afrika, a Nílus kanyargó völgye felé.

Az állatok és növények ősszel már a télre készülődnek. A vonulók sorra indulnak dél felé, a hörcsög raktárait töltögeti, duzzadó pofazacsókkal teszi meg egyik fordulót a másik után. Raktárakat készít a mókus is, holott nem alszik téli álmot. Diót, mogyorót, gombát dugdos faodúkba vagy éppen földi lyukakba, és nem is sejt, hogy raktárainak egy részét élelmes madarak – szajkók, cinegék – biztosan megtalálják, és legalább részben ki is fosztják.

Dövrkeszeg

Időszakunkban húzódik téli álmora, és kezd meg hosszú, hét hónapig tartó téli pihenőjét a kövérre hízott nagy pele, és az időjárástól függően október elején vagy a hó második felében tűnik el, keresi fel téli szállását a kis patkósdenevér, a közönséges egérfülű denevér és a hegyesorrú, egérfülű denevér. Megkezdik téli pihenőjüket a foltos szalamandrák, a tocsogós legelők vöröshasú unkái, és alkalmas üreget vagy más rejtékhelyet keresnek a kertek barna varangyai is. Búcsúzik erre az évre az erdei sikló, a lábatlan gyík és sok más hüllő is.

Októberben különösen látványossá válik a lombok színpompája, amely egyben a levelek búcsúját is jelenti. Kerengve hullanak alá, és a talajra érve az avar részévé válnak. Megkezdődik

Hörcsög

egy évmilliós folyamat új szakasza, amikor a korhadás és a lebontók munkája nyomán kialakul a lehullott tölgy- és a bükkmakkokat is magába fogadó humusz. Az őszi a búcsúzás időszaka, és a megújulás első jeleinek a hordozója.

Szeptemberben még virágok nyílnak a vízparton, a tocsogók környékén. Sok más mellett a réti és a mocsári aggófű vagy a réti peremizs sárga virágaiban gyönyörködhetünk. Nevével is jelzi, mikor virít az őszi kikerics, amellyel augusztustól egészen októberig találkozhatunk. Ez a liliomfélék családjába tartozó hagymás növény nedves réteken, legelőkön fordul elő, és gyakran tömeges. A növény, de főként a hagymája erősen mérgező kolchicint tartalmaz, amely a sejtek osztódását gátolja.

A vízparton sétálva mindenütt megfigyelhetjük a vadászó, néha nádszálon sütkérező szitakötőket. Vannak fajok, például az alföldi szitakötő, amelyek késő ősszel, akár még november elején is repülnek. A hím potroha élénkpiros. Szeptember első felében halastavak közelében még megfigyelhetjük az óriás szitakötőt. A hím igazán tetszetős rovar. Tora zöld, potroha kék vagy kékeszöld, középvonalában felül széles fekete csík húzódik. Szinte folyamatosan a levegőben van, bizonyos nagyságú területet birtokol, azon belül vadászik, és az odatévedő más

Szürke daru

Vöröshasú unka

szitakötőket elkergeti. Ugyancsak nagy termetű a sebes acsa, amely tarka potrohával az egyik legszebb szitakötő. Gyakori, néha a víztől távolabb is felbukkan. Kitűnően repül, rovarokra vadászva néha váratlan és gyors fordulatokat tesz. Kedvező időjárás esetén október végén, sőt november elején is látható.

A víz felett repülő rovarokat könnyű megfigyelni, de jóval nehezebb dolga van annak, aki a felszín alatt zajló életre kíváncsi. A hazai vizekben élő mintegy száz halfaj között akadnak

Sebes acsa

szinte mindenütt előforduló, közönséges fajok, de olyanok is, amelyek ritkák vagy csupán nemrég fedezték fel őket vizeinkben – ezekről (is) olvashattok most induló horgászrovatunkban.

Álló- és folyóvizeinkben mindenütt előfordul a bodorka. Háta sötétzöldes, oldala ezüstösen csillog, mell- és hasúszói, valamint a farok alatti úszója vörhenyes. Szeme piros, ez különbözteti meg egyebek mellett a hozzá nagyon hasonló veresszárnyú keszegtől, amelynek a szeme aranylón csillog. A hároméves korukban ivaréretté váló halak áprilisban–májusban ívnak, a nőtények több ezer ikrát raknak le. Időszakunkban már az ivadék úszkál, és egyike a ragadozó halak gyakori zsákmányainak.

A tavakban, halastavakban, folyók holtágiban és alföldi csatornáknakban tanyázó dévérkeszegek ősszel kisebb-nagyobb csoportokba verődnek. Testük oldalról lapított, hátuk magas, sötét színű. Oldalai csillogók, hasoldaluk gyöngyházfényű fehér. A dévérkeszeg a horgászok gyakori zsákmánya.

Sch. E.

Német juhászkutya

Az orruk után mennek

használják, mintha versenyre induló rádióamatőrök volnának, akik hordozható antennájuk forgatásával becélözzák a sűrű erdőben elrejtett, „rókának” nevezett rádióadót, és a vétel alapján találják meg a titkos rádióforrást. Valóban az orruk után mennek. A törpeharcsák személy szerint felismerik egymást az egyéni illatok alapján. Legérzékenyebb orra azonban az angolnának van. Ha a Balatonba 0,063 milligramm rózsaoiljat öntenének, az érzékeny angolnák megéreznék az illatot a tó tulsó végén is.

Avadászok jól tudják, hogy egy csapda szinte soha nem ejt két rókát egymás után rövid időn belül. A ravaszdi körülmélel, nem lát semmit, fülel, nem hall semmit, mégsem megy oda a szerkezethez, akármilyen tökéletesen is álcázzák azt, mert az orrának hisz. Stresszhelyzetben az állat mirigyei ugyanis jellegzetes szagú anyagokat választanak ki, amelyek riasztják a többieket. A szagok nyelve olyan, mint a közlekedési jelzőtábla. Egyaránt szolgálhatja a csalogatást, a riasztást, a jelölést, a gyülekezésre hívást vagy a nyomkövetést. A rovarok számára minden „szagszó” kategorikus parancs, a kutya viszont nemcsak ösztöneitől, hanem nevelésétől és hangulatától függően is változtatja a reakcióját ugyanarra a szagingerre.

A „szagnyelv” előnye, hogy a közlés sokáig megmarad, nagy távolságokra eljut, és sötétben is érthető. Hátránya, hogy nem könnyű hazudni vele. Képzeljünk el egy olyan iránytűt, amely mindig a legközelebbi étterem felé mutat, ahonnan jóféle illatok áradnak szét a levegőben. Hasonló iránytűvel működik a sivatagi vándorsáska csápja is, amin illatérző szálak sorakoznak. Minthogy tíz négyzetkilométeres területen akár ötszázmillió sáska is összeverődhet, nagy szükségük van erre a tájékozódási képességre, ha nem akarnak éhen halni. A futóbogarak egyik különös neme, amelyik a parázsló és füstölő faágakra száll legszívesebben, akár 80–100 kilométer távolságból is megérzi, ha valahol ég az erdő. Egyes szövőlepkék hímjei pedig már négyezer méter távolságból felfedezik csalogató illatát. Azonnal a helyes irányba indulnak el. Csápjukat úgy

Lazac

A lazac valahol egy folyó szakaszán kikel az ikrából, azután hosszú vándorútra indul. Éveket tölt el a tengerekben, több ezer mérföld távolságban, de az utódok létrehozására mindig visszatér szülőfolyójába. Iránytű helyett a víz kémiai összetevőit kalauzolják haza. Az otthoni illatképet akár hét évig is megőrzi emlékezetében. A hangyák „turistajelzések” terén vitték tökélyre az illatok alkalmazását, különben eltévednének a fűszálak és növények dzsungelében. A levélvágó hangyák méregmirigyeikből 5-6 milliméterenként parányi illatnyomokat raknak az útra. Ha keresztezik az ösvényt, pontosan tudják, melyik fele vezet a bolyhoz és melyik a táplálékforráshoz. A hazatartó tűzhangya nem hagy nyomot, ha nem talált ételmet. Az erős nyom viszont azt jelenti: „Hatalmas spájzra leltem, az egész bolyoknak jut kaja.”

Az emlőállatok világában méltán lehetnek büszkéek éles szimatukra a kutyák. Egy német juhászkutya orrának szaglólámájában körülbelül 225 millió érzékelősejt van. Elég az embernek egyetlen másodpercre megérintenie valamilyen tárgyat, hogy a nyomozókutya szimatot kapjon. Újabban érckutatásra is használják az ebek kítűnő orrát.

A szövőlepké hernyója

Vándorsáska

HOROG

Tilos őket kifogni!

A kihalás peremére jutott, veszélyeztetett, megritkult... halfajokat törvény védi. Ezeket a halakat tilos zsákmányolni. Ha horgunkra kerülnek, helyben és azonnal vissza kell őket engedni!

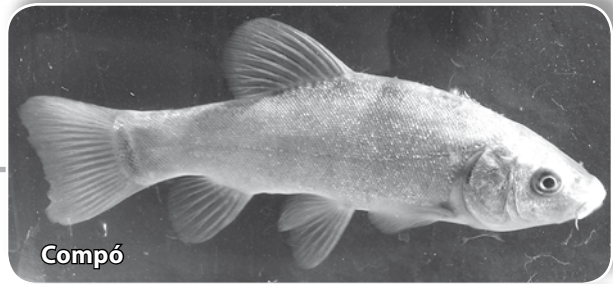

Széles kárász

Magyar bucó

A képeken látható halak egyike-másika valódi ritkaságnak számíthat, ezért ne csodálkozzatok, ha nem ismeritek. Azt is lehetségesnek tartjuk, hogy már találkoztatok valamelyikkel, csak éppen más néven, népies néven ismeritek. Teljes védeltséget élveznek, tilos zsákmányolni őket! Ez a tilalom további halfajokra is vonatkozik. Ezek előfordulása vidékünkön nem valószínű, és vannak közöttük olyanok is, amelyek errefelé sohasem éltek. De felsoroljuk őket, mert nem árt tudni. Ezek a következők: **viza, sima tok, söregtok, közönséges tok, vágótok, márványpisztráng, hering (minden faj), lápi póc, vaskos csabak, albán koncér, compó, széles kárász, réticsík, valamennyi ingolaféle, magyar bucó, német bucó.** Horgászrovatunkban hamarosan

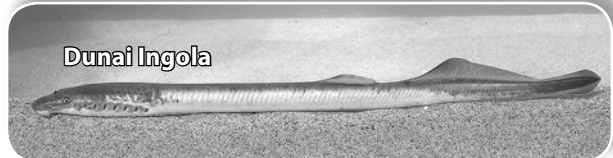
Compó

Lápi póc

Réti csík

Dunai Ingola

részletes halismertetőt fogunk közölni dr. Harka Ákos és dr. Sal-lai Zoltán Magyarország halfaunája című könyvéből. A hírneves halszakértők örömmel fogadták ötletünket, és hozzájárulásukat adták, rendelkezésünkre bocsátva gazdag képanyagukat is. Ez az anyag gazdagítani fogja halismereteiteket, és az sem kizárt, hogy ma-holnap születeknél is jobban fogjátok ismerni halainkat.

Ami a védett fajokat illeti: vissza kell őket engedni. De lefényképezni (digitálissal, mobillal) nemhogy szabad, hanem kívánatos is. A fotókhoz mellékeljétek mikor, melyik vízen, hogyan... kerítették kézre. A Halvédelmi és Haltani Társaság örömmel fogadja ezeket az információkat. A legtöbb és legértékesebb adatot beküldő kispécásokat a társaság munkatársi címmel, szerkesztőségünk pedig díjjal jutalmazza.

Óriási garda

Halban talán nem is olyan nagy, gardában viszont kapitálisnak tekinthető a zentai Sonja Vujačić zsákmánya. Még a felnőttek között is kevés horgász akad, amelyik ekkora gardával dicsekedhet. Zsákmányával Sonja alaposan feladta a leckét – a fiúknak!

Küldjétek...

- **Élménybeszámolót** (Érkeznek már, de kell még!)
- **Ilyen halat fogtam!** (Képpel, leírással, helymegjelöléssel...)
- **Milyen halat fogtam?** (Képpel, leírással, a halszakértőknek feltett kérdéssel...)
- **Bemutatom horgászhelyemet, horgászvizemet**
- **Lefényképeztem!** (Fotóitokat legjobb fotósaink fogják értékelni.)
- **Van egy kérdésem!**

Írásaitokat (névvel, címmel... ellátva) lapunk címére

Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad

küldjétek.

E-mail címünk

jopajtas.bum@magyarszo.com

Jó fogást!

Szeptember 10.

Ma Nikolett, Hunor, Zalán, Noémi, Erik, Miklós, Ciprián, Mikolt, Tardos, Honória napja van.

Nikolett

A görög Nikolaosz (magyarul: Miklós) férfinév francia eredetű női változata.

Ciprián

Latin eredetű név. Jelentése: Ciprus szigetéről származó férfi.

1382 (627 éve történt)

Nagyszombaton (ma: Trnava, Szlovákia) 56 éves korában, súlyos betegség következtében meghalt I. (Nagy) Lajos magyar király (egyidejűleg Lengyelország királya), az első európai uralkodó, akinek serege nagy győzelmet aratott a törökök felett.

1898 (111 éve történt)

Erzsébet (Sissi) osztrák császárné és magyar királyné a Genfi-tó partján sétá közben merénylet áldozatául esett, Luigi Luccheni olasz anarchista megtámadta, és leszúrta.

Szeptember 11.

Ma Teodóra, Károly, Milán, Emil, Félix, Jácint, Helga, Emánuel, Emilián, Igor, Jácinta napja van.

Teodóra

Görög, német eredetű név, a Teodor férfinév női párja. Jelentése: Isten ajándéka.

Félix

Latin eredetű név. Jelentése: boldog, szerencsés.

2001 (8 éve történt)

Terrortámadás következtében összeomlott a világ egyik legmagasabb épülete a New York-i World Trade Center.

1816 (193 éve történt)

Megszületett Carl Zeiss német mechanikus. Ma is világhírűek a gyárában készülő órák, finommechanikai cikkek.

Szeptember 12.

Ma Mária, Irma, Ibolya, Tóbiás, Gujdó, Marion napja van.

Mária

Bibliai név. Eredeti héber formája Mirjam volt, ez a görög és latin bibliafordításokban módosult. Jelentése megfegtetlen, valamennyi magyarzata vitatott. A latin Maria névváltozatnak igen sok származéka alakult ki az európai nyelvekben, ezek egy része a magyarban is használatos.

Tóbiás

Héber, latin eredetű név. Jelentése: Jahve jó.

1888 (121 éve történt)

Megszületett Tersánszky Józsi Jenő író (Misi Mókus kalandjai, Kakuk Marci).

1913 (96 éve történt)

Megszületett Jesse Owens amerikai futó, atléta, többszörös rekorder, aki az 1936-os berlini olimpián Adolf Hitler fajelméletét megcáfolva utasított maga mögé mindenkit.

1940 (69 éve történt)

Franciaországban felfedezték a Lascaux-i, közel 17 000 éves barlangrajzokat.

Szeptember 13.

Ma Kornél, János, Lujza, Mór, Amadil, Amáta, Ludovika, Móric napja van.

Ludovika

Germán, ófrancia, latin eredetű név, a Lajos férfinév latinosított alakjának a női párja. Jelentése: hírnév, háború.

Móric

Latin eredetű név, a Mauritius névből származik, ez pedig a Maurus tovbábképzése. Jelentése: mór, szercesen.

1944 (65 éve történt)

Megszületett Jacqueline Bisset angol színésznő, aki – többek között – az Airport, a The Deep és a Casino Royale című filmekben játszott.

1924 (85 éve történt)

Megszületett Maurice Jarre francia zeneszerző. (Dr. Zsivago – amiért az Akadémiai díjat is elnyerte 1966-ban.)

Szeptember 14.

Ma Szeréna, Roxána, Ildikó, Ciprián, Emerita, Rozanna, Szerénusz, Szonóra napja van.

Szeréna

Latin eredetű név, a Szerénusz férfinév női párja. Jelentése: derűs, vidám.

1321 (688 éve történt)

Ravennában meghalt Dante Alighieri (eredeti neve: Durante Alighieri) olasz költő, filozófiai, politikai, nyelvészeti író, aki a világirodalom klasszikusa, a feudális középkor utolsó, az új polgári korszak első nagy lírikusa volt.

1927 (82 éve történt)

Nizzában 49 éves korában meghalt Isadora Duncan amerikai táncosnő, aki a szabad tánc első képviselője, a modern tánc úttörője volt.

Szeptember 15.

Ma Enikő, Melitta, Lóránt, Katalin, Mária, Roland, Töhötöm, Alpár, Bogáta, Borisz, Hetény, Imelda napja van.

Enikő

Vörösmarty Mihály -kő kicsinyítő képzős névalkotása az Enéh névből. Jelentése: ünő, szarvastehén.

Töhötöm

Török, magyar eredetű név, a Tühütüm névből származik. Jelentése: fejedelem, herceg.

1890 (119 éve történt)

Megszületett Agatha Christie angol krimiíró, Miss Marple és Hercule Poirot megalkotója.

1962 (47 éve történt)

Brain Epstein négy liverpooli fiút vitt el a londoni Daily Mirror szerkesztőségébe, Peter Joneshoz. A beszélgetés végére Jones úr megállapította a zenekarról, hogy nem lesz belőlük semmi. A fiúk a Beatles tagjai voltak.

Szeptember 16.

Ma Edit, Soma, Kornélia, Kornél, Ambrus, Ciprián, Eufémia, Geminián, Imelda, Jozafát, Lúcia, Ludmilla, Milica, Titusz, Eugénia, Ditta napja van.

Edit

Germán eredetű név. Jelentése: birtok, örökség, vagyon, harc.

Ditta

Az Edit és a Judit önállósult becézője.

Ambrus

Görög eredetű, név, a Ambrosiosz név rövidüléséből származik. Jelentése: halhatatlan.

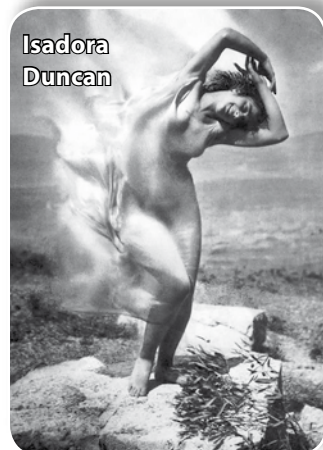
1893 (116 éve történt)

Budapestben megszületett Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas magyar orvos és kutató, a C-vitamin felfedezője.

1963 (46 éve történt)

A Swan Records piacra dobta az USA-ban az első Beatles kislemezt a She Loves You és I'll Get You című dalokkal.

Nyelvében él a nemzet...

Mia nyelv? Az emberek közötti érintkezésnek, a kommunikációnak az eszköze, egy sajátos hangnyelvi, de írásban is jelölhető rendszer, jelrendszer. S ez a jelrendszer a nemzetnek és a nemzetiségnek műveltségével, történelmével és gazdaságával együtt fontos tartozéka, az együvé tartozásnak fontos tényezője.

Szerte a világon több mint háromezer nyelven beszélnek az emberek. Ezek közül a magyar mintegy 15 millió ember anyanyelve, és így az azonos nyelvet beszélők száma szerinti sorban a 29–30. helyet foglalja el. A legtöbb ember anyanyelve a kínai, az angol, a hindi, az orosz, az arab nyelvek, a japán, a német, a portugál, a francia és az olasz. A világnyelvekhez képest kis nyelvek azok, amelyeket egymilliónál kevesebben beszélnek. Egyedül Afrikában ezer-ezerkétszáz különböző nyelvet tartanak számon. Úgy tűnik, mintha egész Afrika egyetlen hatalmas Bábel volna. Még a szakemberek sem tudják pontosan, hány afrikai nyelv van, a legtöbben úgy kétezerre becsülik az önálló nyelvek számát, s ehhez jön még vagy ötezer helyi nyelvjárás, amelyek a végtelenségig megnehezítik az afrikaiak egymás közötti érintkezését. A fekete kontinens legnépesebb országában, a százhuszmillió lakosú Nigériában négyszáz különböző nyelvet beszélnek. A törzsi ellentétek áthidalására a legtöbb afrikai kormány a lakosság zöme által használt nyelvet teszi meg az ország hivatalos nyelvévé. Az amerikai – többségükben dél-amerikai – indián nyelvek száma is közel ezer, körülbelül hétszáz nyelvet ismernek Új-Guineában és mintegy háromszázféle nyelven beszélnek Ausztrália őslakói.

A nyelvész számára nem létezik kis és nagy nyelv, a maga módján mindegyik nyelv egyformán izgalmas. Az eszkimók például huszonnyolcféle kifejezést használnak a hóra, megkülönböztetve annak minő-

ségét. Van olyan nyelv, amelyben kilencven, hangzásában egyébként egymáshoz közel álló szó van az itt és az ott szavakra.

Talán sokak számára meglepő, de tagadhatatlan tény, hogy a Földön beszélt nyelvek száma egyre csökken. A történelem előtti időkben tíz-tizenötezer nyelvet használhatott bolygónk akkori népessége. Kihalt például a sumér, amely az emberiség legrégebb ismert nyelve, az etruszk, a szkíta, az óporosz, a dalmát, a cornwalli nyelv, és napjainkban is egyre kevesebben beszélnek a walesi, az ír, a skót nyelvet. Számos nyelv hajdani létére csupán néhány feltárt, megmaradt kő a bizonyíték. A nyelvhalál oka nem mindig az asszimiláció, a többségi nemzetbe való beolvadás, az anyanyelv feladása, hanem lehet járvány, háború is. Afrika törzsi nyelveit elnyomja az angol, a francia, az arab és a szuahéli, Új-Zéland félmillió maori népességéből is már csak tízezren beszélnek folyékonyan őseik nyelvét, ez pedig nem elegendő egy nyelv fennmaradásához.

Persze, a nyelvek nemcsak pusztulnak, de születnek is. Kétezer éve még nem volt emberfia, aki franciául, spanyolul, portugálul, olaszul, katalánul beszélt volna, és nem volt svéd, dán, norvég, izlandi nyelv sem. Európa egyik legfiatalabb nyelve a gagauz, és a baszk nyelv is csak néhány évtizede lett Spanyolország három tartományának hivatalos nyelve. Napjaink legújabb nyelve pedig Amerikában formálódik ebonics néven, ez az amerikai feketék angol nyelve, amelyet Kalifornia egyes megyéiben már hivatalosan oktatási nyelvnek is elismertek.

Kétszáz évvel ezelőtt azt jóslták, hogy a más nyelvek közé ékelt kisszámú magyarok nyelve ugyancsak elveszik. Szerencsére nem így történt, nyelvünk és nemzetünk él, és a magyar nyelvben éppen az a csodálatos, hogy idegen nyelvek szomszédságában, nyelvrokonaitól évezredek óta elszakadva fejlett, gazdagságában és árnyaltságában teljesen egyenrangú európai nyelvvé lett.

(b)

A számolás velünk született

Az emberi agyba beépül a számolás képessége, még akkor is, ha nincsenek meg a nyelvi eszközök, hogy ezt ki tudja fejezni, állítja egy kutatócsapat. Miután megvizsgáltak olyan ausztrál bennszülött gyerekeket, akiknek anyanyelvén kevés számot lehet csak kifejezni, megállapították, hogy a matematika terén éppen olyan jól teljesítenek, mint az angolul beszélő gyerekek.

Brit és ausztrál kutatók 45 négy és hét év közötti bennszülött ausztrál gyerekekkel foglalkoztak. Egyesek közülük távoli vidékeken élnek, és csak warlpiri vagy anindilyakawa nyelven beszélnek – ezek mindegyike nagyon kevés számokat jelölő szavakat tartalmaz –, mások viszont melbourniek, és beszélnek angolul.

A gyerekeket megkérték, hogy „másolják le” a tudósok által egy alátétre helyezett tárgyak számát. Ezután úgy kellett

megismételniük a feladatot, hogy további tárgyakat hoztak letakarva – így nem láthatták, hány tárgy van összesen, hanem ki kellett számolniuk.

A legbonyolultabb feladatban a gyerekeknek össze kellett vetniük a számláláshoz használt zsetonok mennyiségét azzal, ahányszor két botot összeütöttek.

Számolási képességekben nem volt különbség a számok nélküli nyelveket beszélő gyerekek és az angolul is tudók között. A kutatás vezetője, Brian Butterworth professzor a Londoni Egyetem munkatársa azt mondta, két korábbi az Amazonas vidékén végzett kutatás arra a következtésre jutott, hogy a pontos számokat jelölő szavak szükségesek a számolási feladatok elvégzéséhez, most azonban ennek az ellenkezője derült ki.

„Éppen úgy velünk született annak a képessége, hogy számokban lássuk a

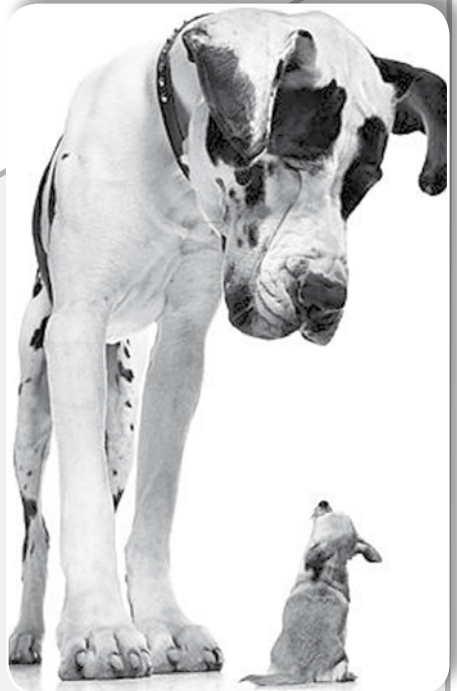
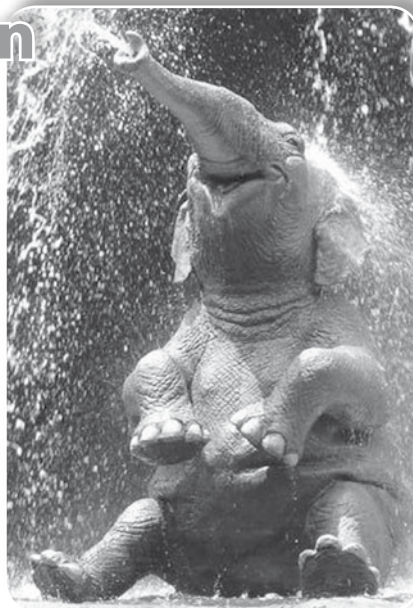

világot, mint az, hogy érzékeljük a színeket.”

Azt is hozzátette, hogy egyes emberek szülehetnek enélkül a beépített mechanizmus nélkül – például a diszkalkulációs. „Ez segíthet megérteni, miért tanulnak meg a diszkalkulációs olyan nehezen számolni. Bár rengeteg hivatalos és nem hivatalos lehetőségük van megtanulni számolni szavak segítségével, a belső mechanizmus, ami ehhez szükséges lenne, nem fejlődött ki kellőképpen” – magyarázta.

Harmonikázó elefánt a West Midland-i szafariparkban

Zeneszerető elefánttal büszkélkedhet a West Midland-i szafaripark; az állat harmonikán játszik, és már szerenádót is adott az állatkert dolgozóinak. A Five névre hallgató elefánt úgy tett szert a hangszerre, hogy az egyik látogató véletlenül a kerítésnél felejtette ezüst harmonikáját, és az állat megtalálta. A zenélő ormányos leginkább délutánonként mulatja azzal az időt, hogy „eljátszik” néhány dallamot. Wendy Jackson, a park szővivője szerint, ahogy telik az idő, Five egyre jobban játszik a harmonikán. A West Midland-i szafariparkban három afrikai elefánt él, mindannyian egy elefántokat gondozó „árvaházból” kerültek a parkba 1998-ban.

Az átlagos kutya egy kétéves gyerek értelmi képességével bír

Elkészült a kutyák IQ-tesztje, amelyből kiderült, hogy az átlagos eb olyan okos, mint egy kétéves gyerek – adta hírül a LiveScience című amerikai tudományos portál. A vizsgálatokat a kanadai Stanley Coren végezte, aki eredményeit az Ame-

rikai Pszichológiai Társaság Torontóban megrendezett éves találkozásán ismertette. A nyelvi teszten a kutyák átlagosan 165 szót tudtak megtanulni, a legokosabb ötödbe tartozók pedig 250-et. A legértelmesebb kutyafajta a teszt szerinti sorrend-

ben: a border collie, az uszár és a német juhász. A Brit Columbiai Egyetemen kutató Coren úgy véli, ezeket a fajtákat éppen intelligenciájuk miatt tenyésztette és képezte az ember.

RÜGYFAKADÁS

Felső lettem

Az idén szeptember elsején rádöbentem arra, hogy egy fontos személyt nem úgy szólítok: „tanító néni”.

Eddig ő tanított számolni, olvasni, együtt tanultuk a természetet, és együtt ugráltunk tornaórán. A tanító néni az idén új osztályt kapott, mi pedig felsősök lettünk. Amikor még alsó tagozatba jártam, irigyeltem a nagyobbakat, hogy nekik milyen sok tanárunk van. A felső tagozatban jól érezzük magunkat, mert most nekünk is minden tantárgyból külön tanárunk van. Az osztályfőnököm nagyon aranyos, ő egyben matematikát is tanít. A többi tanárt is kedvelem. Felsőben sokkal nehezebb példákat kellett megoldanunk, és sokkal érdekesebb dolgokat is kell megtanulunk. Rajzolni és tornázni szeretek legjobban, de érdekel az informatika is. Megpróbálunk jó példát mutatni az alsósoknak. A tanító néni helyett tanárnőnek és tanár úrnak szólítjuk a tanítókat.

Jól kijövök a tanárainkkal. Úgy érzem, felsőben okosabb és bölcsőbb is vagyok.

Cene Dávid, 5. osztály
Jovan Jovanović Zmaj-iskola, Oroszlámos

Az én osztályom

Mi most ötödik osztályosok vagyunk. Első osztálytól ismerjük egymást. Azóta sokat változtunk, és kialakult az egyéniségünk.

Emlékszem, mikor elsősök voltunk, és beültünk az iskolapadba, mindenki félénken figyelt a tanító néniére, és csend volt az osztályban. Azóta sokat változtunk, van, aki jó vicceket tud mondani, de van, akinek a viselkedése nevetségessé. Egyszer szerbórán történt, hogy meg kellett mondani, mit látunk a képen. Az egyik osztálytársam felkiáltott:

– To je zelena gatyuszli!

De nemcsak mi, gyerekek tudunk viccesen viselkedni, hanem a tanáraink is. Most már felsősök vagyunk, és hogy felszabadultabbak legyünk, ők is velünk együtt poénkodnak. Egyszer az egyik tanár beletörölte a kezét a függönybe, majd ijedten ránk nézett, és azt mondta:

– Ugye, senki nem látta?

Erre kitört a röhögés az osztályban. Majd annyira főlzsabadultunk, hogy a tanár hangosan ránk szól:

– Mindjárt megrázom a pofonfát!

Amikor együtt viccelődünk, röhög az egész osztály. Ez persze néha büntetést is von maga után. Amikor büntető ellenőrzőt írunk, mindig felmerül bennünk a kérdés:

– Megérte-e?

A választ talán megtudjuk, ha felnövünk.

Lality Bettina, 5. osztály
Hunyadi János-iskola, Csantavér

Hősi cselekedetem

Egy délután nem tudtam mit kezdeni magammal az unalomtól. Eszembe jutott, hogy van még tanulnivaló kémiaórából, ennek ellenére nem vettem elő a füzetemet, hanem hagytam, hogy tovább kínozzon az unalom.

Elérkezett a következő kémiaóra. Amikor belépett a tanárnő a tanterembe, már tudtam, nagy hibát követtem el avval, hogy nem készültem az órára. A tanárnő kinyitotta a naplót, és szólíthatni kezdte az osztálytársaimat. Abban reménykedtem, hogy nem fogok sorra kerülni, de sajnos nem így történt. Harmadiknak szólított. A szívemet a torkomban éreztem dobogni. Annyira össze voltam zavarodva, hogy összevissza hebegtem. Az úgynevezett felelésnek az lett a végeredménye, hogy a tanárnő egy nagy kampót írt be a naplóba. Nem is volt az valójában annyira nagy, csak a nagy kínlódásom után nekem nagyonak tűnt. Amikor vége lett az aznapi tanításnak, úgy éreztem, mintha a világ véget ért volna. Mikor hazaértem, megfogadtam magamnak, hogy azt az egyest ki fogom javítani. Másnap reggel, amikor felébredtem, kezembe vettem a kémiafüzetemet, és tanulni kezdtem. A következő kémiaórán önként jelentkeztem, hogy kijavítsam az egyest. Mivel jól megtanultam az anyagot és kitűnőre feleltem, a tanárnő egy szép kövér ötöst írt be a naplóba.

Ezután megfogadtam, hogy mindig készülni fogok az órákra, és soha többé nem hanyagolom így el a tanulást.

Rigó Annamária, 7. osztály
Milije Čiplić iskola, Törökbecse

Osztálytársaim

*Roland, a Konc
Mindig virgonc,
Oda-vissza szaladgál,
Ameddig ereje el nem száll.*

*Kristóf mindig odafigyel,
És szorgalmasan jegyzetel.
Számítógép a mindene,
De a gitár is jól szól a kezébe!*

*Gajda Gergely néha hetes,
Ebben ő is tehetséges.
Szereti a történelmet,
A latin és a német nyelvet.*

*Barna fiú a Dominik,
Tornaórán focizik.
Ő az új hátvéd,
Az ellenfél rajta át nem fér.*

*Csilla órán odafigyel,
Sorba nyer a versenyeken.
Magyar az ő kedvence,
Nyelve az ő fegyvere.*

*Osztálytársunk Szabó Szuzi,
Kedvence a magyoros csoki.
Attól nő a haja nagyra,
És izmos lesz az alsó karja.*

*Új legény a Boros Zsolti,
Ki a székét billegeti.
Úgy tesz, mintha mindent tudna,
A tanulás felesleges volna.*

*Muzikális lány a Réka,
Hangszereket cserél néha.
Szeretne ő zenész lenni,
Ehhez gyakorolnia is kell neki.*

*Dukai Dániel csatárt játszik,
Focista lesz, ez már látszik.
Szeretné ő sokra vinni,
Nagy csapatban edző lenni.*

*Nagy zenész már a Tamás,
Lajcsi után a legjobb trombitás.
Öltönyét ha felhúzza, trombitáját megfújja,
Csendben marad mindenki,
És csakis őt figyeli.*

*Csacska lány a Valentina,
A kézilabdát próbálgatja.
Adogat és kapogat,
A sport ajtaján kopogtat.*

*Táncos lábú a mi Annánk,
A táncot vele fel sem hagynánk.
Pörgeti a szoknyáját,
Csalogatja babáját.*

*Szorgalmas lány Krisztina,
Semmi bulit ki nem hagynánk.
Kedvence a harmonika,
Sokat játszik otthon rajta.*

*Velünk jár még Anikó,
Szereti ha hull a hó.
Vig kedélyű ez a lány,
Hogy csinálja, kész talány.*

*Leghátul ül Brigitta,
Tőlem a szörpöt megitta.
Meghozta ő másnapra,
Szeretettel ideadta.*

*Kocsis Egon jó barátom,
Hogy találkozzunk, alig várom.
Focizhatunk kedvünkre,
Még az eső nem esik a fejünkre.*

*Csendes gyerek Olasz István,
Főleg ha feleltetik órán.
Futballpályán ő a mester,
Leszereli a labdát testtel.*

*Valentín a csodagyerek,
Beszól, hogyha odamegyek.
Kick-box az ő mestersége,
Ha összevesztek, rossz a vége.*

*Következő Póka Árpád,
Ha nem figyelsz, a vezérel átvág.
Sakkozásban verhetetlen,
Úgy ad mattot, meg se széppen.*

*A legkisebb Pintér Gábor,
Kedvence a nyári tábor.
Dalolgat ő kedvére,
Ki is fárad estére.*

*Szintén zenész az osztályban,
Ha megtalálja gitárját a tokjában.
Milánovity Kristóf a virtuóz,
Jobban játszik, mint a nagy Őz.*

*Gyors lábú a Pócs Dani,
Együtt szoktunk játszani.
Foci a mi kedvencünk,
Ezzel sokat hencegünk.*

Kormányos Gergő, 6. osztály
Emlékkiskola, Zenta

Neveltségé váltam

Számomra a torna nem a legkönnyebb tantárgy. Mások is vannak így velem, de a tornatanár rendületlenül meg van győződve arról, hogy mindenkinek a lehető legjobban kell teljesítenie a tornagyakorlatokat, az előírt elvárásoknak megfelelően.

Mivel nem vagyok egy atléta, ezért nekem nem mindig sikerülnek az ilyen mutatóanyagok. Mostanában például a bakot kell átugranunk tornaórán, és ezt gyakoroljuk. Egyik ilyen alkalommal igyekeztem betartani minden szabályt, számolni a lépéseket, amelyekkel nekifutok, pontosan odaugrani a dobantón, ahova kell, de hirtelen... megtorpantam a bak előtt! Magam sem tudom már, hogy történt, de vagy túlságosan összpontosítottam a nekifutásra, vagy valami más miatt, egyszerűen nem ugrottam át, és kész. Hát nagyon kellemetlen volt, úgy éreztem, hogy ebben a pillanatban az egész osztály rajtam derül. Nem néztem se jobbra, se balra, visszamentem a helyemre. Újra próbálkoztam. Jól fölgyorsultam, és másodsorra már sikerült a bak túlsó felén landolnom.

Ezután figyeltem a többieket, és rájöttem, hogy nem én vagyok az egyedüli, akinek nem sikerül ezt véghezvinni mindig tökéletesen. Sőt, azt is észrevettem, hogy nem is nevettek nagyon sokan azon, aki rosszul csinálta ezt a repülési mutatóanyagot, csak néhányan, akik hajlamosabbak mosolyogni mások kárán.

Sótanyi Noémi, 8. osztály
Ivan Goran Kovačić-iskola, Szabadka

Padtársam

*Neve Kinga,
haja barna,
szembe barna.
Kicsit csendes,
de ez nem zavar.
Van úgy, hogy
nagyon le van törve,
szerencsére nem örökre.
Kinga iparkodó,
jó tanuló.
Örülök, hogy
mellettem ül, mert
nagyon kedves,
és rendes.*

Horvát Ákos, 6. osztály
Cseh Károly-iskola, Ada

Puskázásom története

Tavaly intőosztás előtt történt ez a dolog, amire nem szívesen emlékszem vissza.

A történelemtanár bejelentette, hogy ellenőrzőt fogunk írni. Ügyet sem vetve az egészre, arra gondoltam, hogy van még két hetem a gyakorlásra. Csak azt felejtettem el, hogy eddig is hanyagoltam a töri tanulását. Neki kellett volna gyűrekezni idejében. A napok múltak. Az idő egyre szebb lett. A barátokkal délutánonként focizni mentem. Elérkezett a hétfő. Ekkor kaptam a fejemhez. Tudtam, hogy nagy bajban vagyok. Meg kellett csinálnom azt, amit idáig még soha nem csináltam. Kezdtém puskát készíteni. Kis papírcetlikre írtam fel a fontosabb dátumokat. Nagyon sok volt belőle. Másnap törióra előtt a puskát a tolltartóba helyeztem úgy, hogy csak én lássam. Az ellenőrző elég nehéz volt. Féltem, hogy a tanár észreveszi a pimaszságom, s akkor egyest kapok. Megérdemeltem volna! Nagy kő esett le a szívemről, mikor vége lett az órának. Rájöttem, hogy a puskázás nem nekem való. Úgy éreztem, mintha a tanár egész órán engem nézett volna. A következő órán elkaptuk az ellenőrzőt. Hármast kaptam. Nem panszkodtam, mert segítség nélkül hármast sem lett volna.

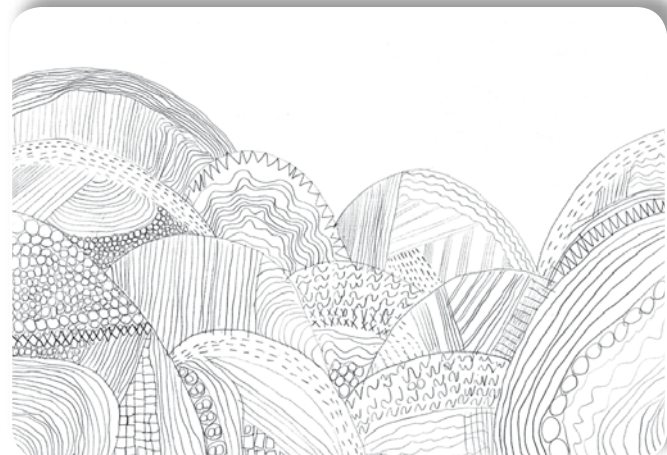
Ez volt az első és utolsó puskám. A következő ellenőrzőre már tanultam, és nem ért meglepetés. Nyugodt szívvel ültem végig az órát. Most már tudom, hogy ha tanulok, az biztonságérzetet ad, ami nagyon sokat jelent minden diák számára.

Pelle Ármin, 7. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

Juci szereti az iskolát

*Juci szereti az iskolát,
de még jobban az otthonát,
mert az iskolában csak tanul,
otthonában pedig lazul.*

Világos Emese, 5. osztály
Cseh Károly-iskola, Ada

Bata Kornél zentagunarasi tanuló rajza

Naplórészlet

2009. március 20.

Tamás nagy nehezen felkelt, és elindult a mosdó felé. Mikor a mosakodáson, öltözködésen és a reggelin is túl volt, eszébe jutott, hogy zenéből van házi feladata, beszámolót kellett készítenie Mozartól. Megkereste az interneten Mozart életrajzát, és bemásolta a zenefüzetébe. Elővette szaxofonját, amin nagyon szeret játszani. Elkezdett gyakorolni. Skálázott és különböző darabokat fúj, de nem hagyhatta ki a csárdásokat sem, mert holnap a táncsoporttal lép fel, persze a zenekarban. Tamás nagy zenész szeretne lenni. Nagyon sokszor álmodozik erről. Édesapja mindig azt tanácsolja neki, hogy az álmokat meg kell valósítani.

Délelőtt fél tíz van. Tamás elindult a zeneiskolába, de még az indulás előtt rendbe tette a hangszert. Először a barátaiért ment el, a barátait Ervinnek és Edvinnek hívják. Ők ikrek. Ervin zongorán, Edvin pedig klarinéton játszik. Mikor elindulnak, elég fáradtak. Néha még el is bóbiskolnak. A fiúk azt mondják, hogy könnyű Tamással megbarátkozni. Azt is tudják róla, hogy gyorsan begurul, de szeret segíteni, főleg idősebb néniknek, bácsiknak. Persze a kedveskedés is jellemző rá. Csak megemlítem, hogy kedveskedni leginkább a lányokkal szokott. Na, ne tévünk el a tárgytól! Elfelejtettem említeni, hogy a zeneiskola Apatinban van. Odaértek a zeneiskola épületéhez. Felmentek az emeletre, mert nekik ott van a tanteremük. Összerakták a hangszereiket. Az ő osztályuk mellett vannak a hangszerek, és legtöbbször, amíg nem jön be a tanár az órára, ők kicsit dobolnak, különböző ritmusokat játszanak. Amikor bemegy a tanár, a gyerekek kezükbe veszik a hangszereket. A tanár lekezel velük, mint férfi a férfival. Elküldi őket a koncertterembe, hogy szokják a tágas teret. Először Edvin volt soros a zenélésben. A skálát játszotta. A tanár legtöbbször cserélgeti a gyerekeket, hogy ne nagyon fáradjanak ki. Tamás mindig izgul egy kicsit, mert most versenyre készülnek, s a versenydarabokat játszák. Az óra végén a tanár megdicséri diákjait. Művészkéimnek nevezi őket, ami számukra megtiszteltetés. Ennek nagyon örülnek. Doroszlóra érve mindjárt az iskolába mentek. Nulladik órájuk angol volt. Tamás úgy érezte, hogy gyorsan elmúlik a nap, mert már a negyedik órára gondolt, mikor dolgozatot írnak magyar nyelvből. A dolgozat címe Naplórészlet. Mikor erre az órára becsengettek, Tamás kicsit izgulva, de elkezdte írni dolgozatát. Nagyon sok ötlete volt. Ezt a sok ötletet papírra is vetette, amit éppen most fejezett be!

Szítás Tamás, 7. osztály
Petőfi Sándor-iskola, Doroszló

Levél a tengeről

Kedves Barátnőm!

Nagyon jól érzem magam Orebićen a barátaimmal, csak te hiányzol. Az út hosszú és fárasztó volt, sok szép tájat láttam, sajnos nem volt időnk bejárni Horvátország csodáit. A tenger gyönyörű kék, mint az ég. A nap süt, a víz hűsít. Szerencsére eddig nem történt semmi rossz, csakis szép emlékeim vannak erről a pár napról. Szerdán a tengerpart homokjáról néztük a lemenő napot, hogyan olvad el az égen. Másnap este a csillagok fényeit csodáltuk. A következő napokban a tenger dühös lett, és hullámozott, de hamar vissza is húzódtott. A bőrünk színe is változóban van, édes csokoládék leszünk a nyár végére! De, ha hazakerék, mindent részletesebben elmesélek!

Sós üdvözlőnként küldjük a napsütötte adriai tengeréről:

Noémi
Bata Glória, 7. osztály
Kis Ferenc-iskola, Orom

Kubik Vanessa bácskertesesi tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Amikor nagymamám iskolás volt...

A nagymamám 1958-ban kezdett járni a Petőfi Sándor Általános Iskolába. Abban az időben a tantermekben még padok sorakoztak, s a termeken olajos padlók futottak végig. Az iskolamester minden teremben külön kályhákban fűtött fával és szénnel. A diákok uzsonnára tejberizst, tejbegrizt, kalácsot kaptak, meg tejeskávét és teát. Az iskola új szárnyát 1965/66-ban adták át. A sportpálya akkor még nem volt meg, csak az udvar felőli része. Mamát első osztályban Morvai Gyula tanította. Másodiktól ötödikig Udvari Károly, Szűcs Júlia és Pénez Péter oktatta.

Mamának sok barátja, barátője volt. Olykor-olykor jókat rosszkalkodtak. Egyszer például mama tanítás után elbújt a sulis körüli bozótban, s elővette fából készült tolltartóját, és jól fejbe ütötte azokat, akikre haragudott. Ennek ellenére ma is sok barátja van – azok közül is, akiket fejbe ütött. Az utcán, ha találkoznak, hosszan elbeszélgetnek a régi idők megszépült emlékeiről is.

Az iskolában ünnepelték a nőnapot, Tito elvtárs születésnapját, az iskolanapot... Ilyenkor különféle rendezvényekben szerepeltek. Mama osztálytársaival táncos produkciókban lépett fel. Érdekes tantárgyaik voltak: számtan, vegytan, orosz nyelv, kézimunkázás, háztartástan... Mama emlékezik még néhány versre azok közül, melyeket meg kellett tanulniuk: Anyám tyúkja, Arany Lacinak, Füstbe ment terv...

Az iskolában szigorú szabályoknak kellett megfelelniük. Nem volt szabad napraforgót törögetniük, beszélgetniük tanóra alatt, rohangálniuk s dobálódzniuk a folyosókon – ezeket nekünk sem lenen szabad, jegyzem meg csendesen, s ami nagyon érdekes, nem volt szabad a fal mellé állniuk. Miért?! Mert a szkopjei földregéskor (1963) itt is lehetett érezni a rengéseket, s féltek, nehogy itt is falomlás történjen. Aki mégis közel állt a falhoz, azt elzavarták onnan.

Jó lett volna akkor diáknak lenni, hiszen nem állíthattak diákot a sarokba sem.

**Koszorús Zoltán, 6. osztály
Petőfi Sándor-iskola, Óbecse**

Ősz van

*Falevelet susogtat az őszi szél,
A fecske család lassan útra kél.
Messze tájra költözködnek,
De tavaszra mindig visszajönnek.*

**Brindza Ágnes, 6. osztály
Csáki Lajos-iskola, Topolya**

Egy nap, amely más volt, mint a többi

A bátyámmal elhatároztuk, hogy hétvégére elutazunk Moholra, a rokonokhoz. Mivel anyukánk elengedett, így elkezdtünk bepakolni a hátitáskába. Tudtuk, nem sok időnk van a busz indulásáig, ezért nagyon igyekeztünk.

Az utcán futólépésben mentünk, s nekem már nagyon fájt a lábam. Közben a napsütést hirtelen felváltotta valami enyhén hideg szél, és elkezdett esni az eső. Még csak ez hiányzott, hiszen egyikünk sem hozott esernyőt, sőt még kabátot sem. A hajunk csuromvíz lett, a lábunk is, ahogy futás közben felcsapkodta a víz a nadrágunkat. Azt akartuk, hogy ez a szombati nap más legyen, mint a többi, de ennyire másra nem számítottunk. Végre odaértünk a buszállomásra, a tesóm gyorsan beszaladt kiváltani a jegyeket. Nem sokkal később szomorúan kullogott ki hozzám, és tudatta velem, hogy lekéstük a buszt. Leültünk a padra. Teljesen tanácstalanok voltunk. Tudtuk, hogy a moholi rokonok már nagyon várnak minket, ezért valami megoldáson törtük a fejünket. A legközelebbi járatra legalább másfél órát kellett volna várni. Haza nem mentünk, mert elég messze lakunk, és mire hazaértünk volna, már fordulhattunk volna vissza. Felhívtuk anyukánkat, aki azt tanácsolta, hogy menjünk el a legközelebbi cukrászdába, és ott pihenjünk meg. Azt mondta, nevéve, aki utazni akar, annak fel kell készülni mindenre! Persze, mi nem tudtuk, hogy anyukánk és a moholi rokonunk, Józsi sógor már mindent megbeszéltek, és a sógor már úton volt értünk. Egyszer csak csörgött a tesóm mobilja, Józsi sógor volt, és azt mondta, itt van Zentán, eljött értünk, csak mondjuk meg merre vagyunk. Úgy gondoltuk, hogy a városban találkozzunk, mivel a sögi nem nagyon ismeri Zentán, így a városházához mentünk.

Mikor már az autóban ültünk, és Mohol felé tartottunk, majd megpukkadunk a nevetéstől. Hogy miért? Mert mi a sógort a városháza egyik oldalán vártuk, ő meg a másikon téblábolt, és ha fél óra múlva nem telefonálunk egymásnak, még a mai napig is ott állnánk, és várnánk egymást... Jó, hogy felhívták a mobiltelefont, mert ha ez az eset úgy harminc évvel ezelőtt történik, nem tudom, hogyan végződött volna.

**Csillag Georgina, 6. osztály
Thurzó Lajos-iskola, Zenta**

Kedves Pajtások!

*Lassan bele kell törődni abba, hogy megkezdődött a tanév, s ezt a tényt úgy kell elfogadni, mint az **adai Világos Emese** versikéjének hőse teszi: vigasztaló bölcsességgel, mert tudja, hogy a megerőltető tanulást lazítással lehet ellensúlyozni. Kedvcsinálónak szántam a mai Rügyfakadásban **Koszorús Zoltán (Óbecse, Petőfi Sándor-iskola)** fogalmazását is. Nem árt, ha összehasonlítjuk a régmúlt iskoláit a mai tanintézetekkel és tanulási körülményekkel, ez is lendületet adhat a szeptemberi kezdéshez. És ne feledjétek, mit jelent újra együtt lenni a társakkal jóban-rosszban, segíteni egymást, együtt izgulni, együtt vigadni. Erre emlékeztet benneteket ma **Cene Dávid, Lality Bettina, Kormányos Gergő, Rigó Annamária, Sótanyi Noémi, Szitás Tamás, Pelle Ármin, Horvát Ákos**. A nyár is visszakacsint még **Bata Glória, Ördög Emese és Csillag Georgina** szellemes, fordulatos, színes fogalmazásából.*

Ha a fenti írásokat elolvassátok, remélem, jókedvvel indultok az új tanévbe.

Tomán Mária

Egy emlékezetes kirándulás

Nagyon szeretem az osztálykirándulásokat. Izgalmas együtt lenni az osztálytársaimmal, tanáraimmal az iskolán kívül. Jó a hangulat, mindenki vidám, jókedvű.

2008. május 24-én kétnapos osztálykirándulásra mentünk a Tarára. Reggel hat órakor indultunk az iskola elől. Sok szép helyen megálltunk reggelizni, sétálni. Perucacon, Banja Koviljačan is sétáltunk. Sokat fényképeztünk. Megnéztük a legrövidebb folyót. A hossza könnyen megjegyezhető, az év napjainak számával egyezik, 365 m hosszú.

Voltunk Bajina Baštán is. Ott szépen kifaragott faházikókat láttunk. A város a hídjairól is híres, a szerelemről, barátságról elnevezett hídjairól. Az éjszakát a Tarán töltöttük. Mint a gonoszok, heten voltunk egy szobában. Tizenegy órakor volt a takarodó, de mi nem bujtunk ágyba. Rityegtünk-rötyögtünk, a folyosón szaladgáltunk. A tanárnők nem győztek csitíztatni bennünket. Reggel ismét útnak indultunk. Kisvonaton utaztunk. Nekem ez az út tetszett a legjobban. Gyönyörű szép a táj, a hegyek, a sziklák, az erdő. A vonat 16 alagúton ment keresztül.

Nagyon gyorsan véget ért ez a kétnapos kirándulás. A fényképeket nézve vissza-visszaemlékezek azokra a napokra.

**Ördög Emese, 8. osztály
Samu Mihály-iskola**

Gellér Éva doroszlói tanuló rajza

Penélope Cruz

A madridi rózsaszálnak végre felvirradt: megkapta az aranyozott szobrocskát, ráléphetett a vörös szőnyegre – Woody Allen romantikus vígjátékában, a Vicky Cristina Barcelonában egy spanyol seňoritát alakít a tőle megszokott tűzzel és tehetséggel – Ő ma a legnépszerűbb európai sztár Hollywoodban, minden évben akár öt filmben is szerepelhetne, de a színésznő óvatosan azt mondja: „Az álomváros azonnal táncba visz, ám rá is léphet a lábadra, ha elvéted a lépést...”

– **Azt mondják: Nyerő egy vadmacska vagy.**

– Vadmacska? Hm... Makacs vagyok, nem vitás, de ha én is akarom, engem kenyérré lehet kenni. Nézd, hosszú évek kemény munkája áll mögöttem. Sokáig a szépségem állott a siker útjában. A világ legnehezebb dolga a külsődre támaszkodva elkezdeni a pályafutásodat. Vért izzadtam, hogy komoly színésznővé váljak, senki sem számol komolyan veled, ha csak szép vagy. Gondolom, hogy az Oscar-díjjal, amit mint a legjobb mellékszereplő kaptam, bebizonyítottam, hogy tehetséges is vagyok. A Volver óta ez volt a második nominációm. Pedro Almodóvar alkotásában debütáltam itt, a statuát nem nekem adták végül, de átvettem a cannes-i filmfesztivál elismerését. Első filmszerepemet is Almodóvarnak köszönhetem, amikor kezembe vettem az aranyozott szobrocskát, hálával gondoltam rá...

– **Nehéz volt a kezdet?**

– A Sonka, sonka című Bigas Luna-dráma bemutatója után sokan összesűgtak a hátam mögött. Én akkor mindössze tizenhét éves voltam. 1974. április 28-án születtem Madridban, harmadik gyerekként. Édesapám kereskedő, édesanyám fodrász. Joan Manuel Serrat verse nyomán kaptam a nevemet. Négyévesen már balettoztam. Balettozni

annyi, mint felhagyni a mosolygással. Megtaláltak a rendezők: Pedro Almodóvar, Bigas Luna, Fernando Trueba. Ölembe hullott a Goya-díj, a spanyol Oscar. S aztán – gyerünk bátran neki a világnak! 1995-ben megjelentem Hollywoodban egy tehetségpróbán, de a nagyon vágyott szerepet a Walk in the Clouds című filmben nem kaptam meg. Tökéletes angol nyelvtudás híján nem nyúlhattam bele a gyümölcsöstálba...

– **De aztán seňor Pedro...**

– Igen... aztán seňor Pedro Almodóvar, az első számú spanyol matador az Eleven hűsban szerepeltetett. Végül a brit Stephen Frears is megtalált, a HI-LO Country című westernféleségben már angolul beszéltem, nyeregben éreztem magamat. Filmet film követett: Vad lovak, Betépve, Corelli kapitány mandolinja, Vanília égbolt, Szahara, Manolete. Mesék híres sztárokkal: Tom Cruise úrfival, Nicolas Cage-zsel, Johnny Deepel, Woody Harrelsonnal, Matthew McConaughey-val, Adrien Brodyval... Most kétféle millió dollárt kaszálok filmenként. A csillagom most fényesen ragyog, remélem, ez még sokáig így lesz, ezért rengeteg tervet dédelgetek. Nem vagyok hajlandó arra, hogy ha betöltöm az ötvenet, hazamenjek, és várjam, hogy megcsörrenjen a telefonom. Spanyolországban a színész-

nők idős korukig dolgoznak. Nekem is ez a tervem.

– **A Vicky Cristina Barcelona vígjáték?**

– Az lenne. Woody Allen visszatért ahhoz a témához, amihez a világon ő ért a legjobban, és ismét bizarr párcapcsolatok kusza labirintusába vetette magát. A történet két amerikai lányról (Scarlett Johansson, Rebecca Hall) szól, akik egy nyarat töltenek Barcelonában, ahol ellentétes érdeklődésük ellenére belezúgnak egy spanyol festőbe. Ő pedig még mindig belém, hisztérikus rohamokkal megáldott nevébe szerelmes. Javier Bardén alakítja a festőt. Én, Maria Elena, mindig zaklatott vagyok, mindent a feje tetejére állítok, de hát mi mást tehet egy spanyol nő, ha szerelmes? Igazi nyári románc a film, azt hiszem, Woody Allen legjobb öregkori filmje a Vicky Cristina Barcelona. Köszönjük meg neki!

B. Z.

Óvodában

Az óvónő megkérdezi Pistitől:
 – Tudod-e, miért kel ki a kiscsibe a tojásból?
 – Mert attól fél, hogy őt is megfőzik.

Kolumbusz hírneve

– Minek köszönheti Kolumbusz a hírnevét? – kérdezi a tanár Lalitól.
 – Annak az egyszerű ténynek, hogy Amerika addig még nem volt felfedezve – hangzik a válasz.

Olajmező

Pistikét megkérdezi a tanítónő:
 – Mire való az olajmező?
 Pistike válasza:
 – Arra, hogy ott legeljenek a traktorok...

Történelemórán

– Miért keltek fel a római rabszolgák?
 – kérdezi történelemórán a tanár.
 – Mert reggel volt – hangzik Peti válasza.

Az udvariasság oka

Két idősebb hölgy beszélget egy utcasarkon. Feléjük közeledik Jancsi. Amikor odaér, belekarol az egyik hölgybe, és átmennek az úttesten. A hölgy megköszöni Jancsi udvariasságát, majd megkérdezi:
 – Máskor is ilyen udvarias szoktál lenni, kisfiam?
 – Igen – feleli Jancsi. – Ugyanis félek egyedül átmenni az úttesten.

Egyes-egyedül

Tomit arra tanítja az anyukája, hogy igyekezzen mindent egyedül csinálni. Egyik alkalommal nagy csörömpölés hallatszik a szobából. Az anya beszalad, s a nagy vázát darabokra törve találja.
 – Ki törte el a vázát, Tomi? – kérdezi.
 Mire a gyerek:
 – Én, anyu! Egyes-egyedül!

A költözés oka

Gyerekek az óvodában:
 – Tudod, korábban az én nagyim csak egy kőhajításnyira lakott tőlünk, az utca másik oldalán. De aztán elköltözött messzebbre.
 – Miért?
 – Mert túl gyakran betörtem az ablakát...

Jean-vicc

– Jean, hozza le a kéményt a tetőről!
 – Minek, uram?
 – A kéményseprő eltörte a lábát, és nem tud felmászni, hogy kitisztítsa.

Nagyokos

Az egyszeri nagyokos megkérte egy tudománnyal foglalkozó ismerősét, magyarázza el neki, miként teremtette az isten Ádámot.
 – Agyagból formázta – hangzott a magyarázat –, aztán odatámasztotta a kerítéshez, hogy a nap megszáritsa.
 – Értem én ezt – mondta a nagyokos.
 – De ki csinálta a kerítést?

Szegény királyfi!

A királyfi megy az erdőben. Már rettenősen éhezik, mire meglát egy kis házikót. Bekopogtat, egy öreg néni nyit ajtót:
 – Mi járatban, édes fiam?
 – Öreganyám, egy hete nem ettem. Adna egy kis enivalót?
 – Persze, fiam. Tegnap leveles jó lesz?
 – Hogyne, öreganyám, köszönöm.
 – Jól van, akkor gyere vissza holnap.

Foghúzás után

Az apa foga nagyon fáj, s ki kellett húztatni. Haza is vitte a kihúzott fogat, amit Aladárka is alaposan megvizsgált, majd a következő kérdéssel fordult az apjához:
 – Most már nem fáj a fogad?
 – Nem kisfiam.
 – Akkor miért nem teszik vissza?

Hol van apa?

– Palkó, itthon van az apukád?
 – Nincs. Elveszett ugyanis a kutyánk, és elment megkeresni.
 – Persze, akkor azt sem tudod, mikor jön haza.
 – El sem tudom képzelni. A kutyánk ugyanis már egy jó félórája itthon van...

Szeretné tudni

– Miért hoztad haza ezt a varjút? – kérdezi Pistikét az anyukája.
 – Megnézem, hogy elél-e háromszáz évig – vágja rá Pistike.

– Ne ijedjen meg, a kutyas csak játszik!

– Gondoltam, legyen meg a gyerekeknek minden, amit én nélkülöztem kiskoromban...

Új motor

Sanyi új motort kap. Három éjjel és három nap megállás nélkül hajtja, s közben ezt kiabálja:

– Kinek van ilyen Szuzukija, kinek van ilyen Szuzukija?

Az egyik szomszéd rettenetesen megunja az ordibálást, és kiszól az ablakon:

– Nekem!

Mire Sanyi:

– És hogy kell leállítani?

Anyu!!!

Egy kislány eltévedt egy nagy áruházban. Szipogva szólít meg egy elárúsítót:

– Nem tetszett látni erre egy anyukát nélkülülem?

Névváltoztatás

– Hogyan változtathatnám meg a nevedet? – kérdi az indián a seriffet.

– Hozz egy írásos kérelmet, és én majd elintézem. Hogy hívnak?

– Égből Zuhanó Repülő Sólyomnak.

– És mit akarsz, mi legyen az új neved?

– Puff.

Jogos kérdés

Az óvodások ellátogatnak a rendőrségre, hogy megismerkedjenek a rendőrök munkájával. A folyosón, a falon lóg egy körözött személy fotója. Béluska odafordul az egyik rendőrhöz:

– Tessék mondani, ki az a bácsi ott?

– Az egy körözött bűnöző, akit szeretnénk elkapni – feleli a rendőr.

– Hát miért nem fogták el akkor, amikor lefényképezték?

Ideális ébresztőóra

Jancsi mindennap elkésik az iskolából, mert nem ébred fel idejében. Mivel kellemtelen már neki a sok késés, elmegy az üzletbe, hogy ébresztőórát vegyen.

– Kérek egy ébresztőórát, amelyik biztosan ébreszt! – fordul az elárúsítóhoz.

– Tessék, ez éppen olyan – mutat egyet Jancsinak. – Először csörög, utána szirénázik, azután leönt hideg vízzel, és ha ezek után sem ébredsz fel, felhívja az osztályfőnököt, és bejelenti, hogy beteg vagy...

Tónika telefonál

Megszólal a telefon, Tónika veszi fel a kagylót:

– A papa és a mama nincs itthon, csak a tesóm – közli.

– Légy szíves, hívd ide a telefonhoz!

Kís szünet következik, aztán újra beleszól Tónika a telefonba:

– A húgom nagyon nehéz, nem bírom kivenni a járókából!

Miért nem szólt?

– Te, Rózsi, hova lett az a gyönyörű tarka amazóniai papagáj, amit ma reggel vettem?

– Jézusom, az papagáj volt? Azt hittem fácán, és megsütöttem!

– Te szerencsétlen! Tudod, hogy azért a madárért egy vagyont fizettem? Még beszélni is tudott.

– Az más. Akkor magára vessen! Miért nem szólt?

Patkó

Két barát találkozik az utcán. Az egyik boldogan újságolja:

– Képzeld, Zoli, találtam egy patkót.

– Tényleg? És hol van?

– Ott hagytam, ahol volt.

– De miért? Nem tudod, hogy a patkó szerencsét hoz?

– Olyan nehéz volt, hogy meg sem bírtam mozdítani.

– Ugyan ne beszélj!

– Tudod, a ló is rajta volt...

Agresszív kismalac

Az agresszív kismalac eladóként dolgozik az üzletben. Belép egy idős hölgy, és mivel látja, hogy a kismalac nem figyel rá, így szól:

– Elnézést kérek.

Mire a kismalac:

– Azt nem árulunk!

Az egér és az elefánt

Az egér és az elefánt egy kidöntött fán ül.

– Ki döntötte ki ezt a nagy fát? – kérdezi a zsiráf.

– Én! – kiált az egérke. Aztán csendesen hozzáteszi: – De azért az elefánt is segített egy kicsit.

Skóciában

A skót kertjébe átballag a szomszéd tehene. A skót kisfia sietve hívja az apját:

– Papa, idegen tehén van a kertben!

A skót mérgesen a fára förmed:

– Egy szót se többet! Fejld meg és kész!

– Te jó ég! Most jut eszembe, hogy otthon felejtettük a gyerekeket!

– Elengedlek, ha nekem adod a zsákmány ehető részét!

Darvasi László

Virágzabálók

(Részlet)

Az itteni cigányok meghagyták Gilagógnak a jogot, hogy az övéi felett rendelkezzen, s a vajdáknak gyakran kellett rendet tennie. Örökösen veszekedtek és pereltek egymással, mintha civódás nélkül nem lehetne élni. Évről évre felállt közülük valaki, s arra igyekezett rávenni a többieket, vándoroljanak tovább. A vajda gyorsan és különösebb kímélet nélkül törte le az effajta lázadást. Ő nevezte így, lázadás. Pedig csak lázas, időről időre visszatérő reménykedés volt, hogy más is történhet velük, minthogy dohos, málló falak között köhögjék végig az életüket. Néha ellenállhatatlan vágyat éreztek, hogy újra felkerekedjenek, s a biztonságosból a távoli bizonytalanba induljanak, csak zörögjön alattuk a szekér, különösebb cél nélkül, pusztán a vándorlás kedvéért, mely egyként volt kaland és szabadság, de még inkább véget nem érő menekülés. A perlekedés különösebben nem aggasztotta a vajdát, de a vándorlásra hívó szavak hallatán gondolkodás nélkül ütött. S általában addig ütött, míg el nem fáradt. Gilagóg tudta, seholy sem lehet másfajta, jobb, tisztább életük. A hideg máshol is hideg lesz, a szél nem csak itt fújja szemükbe a föld porát, és ha máshol vernek tanyát, az éhség nem fogja keresni őket, hiszen mindvégig velük volt az úton. A sorsukat a mennyországba is felcipelik majd, és az angyaloknak elég dolga akad majd velük. Gilagóg tudta, őt már ebben a városban kaparják a föld alá. Ahogy a vajda öregedett, egyre vékonyabb és inasabb lett, és hegektől fényes, ráncos arca, akárcsak a bajusza, megnyúlt, haját copfban hordta, és nem tudott annyit enni, amennyitől hízott volna. Bánatában evett, mint az emberek többsége. Annyira hiányzott neki a lánya, hogy gyakran arra riadt, csikorgatja a fogait, és Somnakaj nevét ismételteti. Évek óta nem látta a lányt, aki úgy tudta, Bécsig szökött a behemót Szép Péterrel. Ők ápolták, a gondját viselték ennek a szélhámosnak, amikor csaknem belepusztult egy verekedésbe, Szép Péter pedig hálából elszojtotta a lányát. Mert a Bogumil ikrek miatt, kiket szintén magával sepert a nagy ember forgószele, ugyan ki bántódott? Csak az anyjukat kellett megrugdosni időnként, mert Barkára néhanap rátört a bolondóra, s ilyenkor táncolt, visítva kacagott, harapdálta a férfiakat, a szemük felé kapkodott, a csupasz, horpadt tomporát mutogatta. Különben békés bolond volt. Csak ült a viskója előtt, és fűvel, lapulevéllal, kamillával babrált. Barka

szomorú, gyorsan elromló ember volt. Néha el kellett látni a baját, hogy ne legyen még szomorúbb.

Gilagóg lefekvés előtt rendszeresen befalt egy szál kolbászt, öt tojással, öklömnyi sajttal és jókora veknivél, néha még bögre mézet is elnyalt a vacsora után, aztán éjszaka úgy tüzelt a teste, mintha láza lenne, pedig csak a belei égtek a táplálékok. Fagyos téli éjszakákon az asszonyok csecsszopókat fektettek mellé, ő pedig, akár egy dohogó kályha, melengette a kicsikét. Egyszer vagy hat porontyot dugtak a takarója alá, kint kavargott a hó, a szél sziszegve süvített át a hasadékokon, a kis békák meg versenyt nyikorogtak. Gilagóg egy ideig forgolódott, aztán akkorát ordított, hogy a tetőn elmozdult egy nádköteg. A porontyok egyszerre hallgattak el, és nem is pisszentek hajnalig.

Május volt, az idő megennyhült, éledtek a vérszívók, a fűnek íze lett, nyílt a pipacs és a kökörcsin, visszatértek a költöző madarak, a közeli akácfán gólyapár fészkelte. A Tisza előbb el akarta önteni a várost, aztán megnyugodott. A király látogatását elhalasztották, majd újra programba iktatták. Tudták ezt a cigányok is, szerte a városban nagy volt a sürgés-forgás, festés, építkezés és kikövezés, s nekik is több kacsát és maradék jutott. A házaik környékén dombokban állt a hulladék, a kutyák egymást marták a ritka koncok miatt. Egy reggel a német doktor üzent, beszélni akar a vajdával. Gilagóg csodálkozott, vajon mi dolguk lehet egymással. Mostanában nemigen voltak közös ügyeik.

Kedves Olvasó Tanulók!

Darvasi László (1962) legújabb könyvéből olvashattok most egy részletet rovatunkban. A *Virágzabálók* ismét egy nagyregény. Korábban *A könnyemutatványosok legendája* című regényével ismerkedhettek meg a *Gyöngyhalász* révén. Míg az a török korba kalauzolja olvasóját, addig a **Virágzabálók** a 19. század világába visz: „előtűnik” benne egy város, Szeged, folyójával, a Tiszával. *Forradalmak zajlanak, csodák és tragédiák esnek meg. Sokféle népcsoport él együtt: mítosz és valóság keveredik.*

E részletben a cigányok különleges életébe, világába nyerünk betekintést.

Élménydús olvasást!

És írjatok!

Bence Erika

Az öreg néhány napja megint vak volt. Schütz bácsi dühös lett, mint egy gyerek, nem akart tudomást venni a dolgról. Segítség nélkül indult szokásos sétájára, mígnem a Kálvária téren egy robogó szekér elé botlott. A megvadult lovak az orra előtt ágaskodtak, ő meg csak állt nyugodtan, és vakon pislogott az állatok felé. A kocsis átkozódott, meg akarta verni a bolond öreget, aki nem lát a szemétől, de szerencsére felismerte a doktort. Nagyot kiáltott, lekapta a kucsmáját, hajlongott, mint egy muzsik. Ó, hiszen ez a Schütz bácsi, aki egyszer kivágta a hasfalából a tályogot! A kocsis bocsánatért esedezett, majd az öreget maga mellé ültette, így vitte el a cigányok telepéhez. Nem tárgyaltak sokáig. A német egyszerű segítséget kért, de a vajda sejtette, hogy a doktor elhallgat valami lényegeset, s előbb-utóbb előáll az igazi kívánsággal. Gilagóg a világtalan öreg mellé adott egy fiút, vigyázzon rá. Megmondta a gyerekeknek, ha lopni merészel, ha bármi apró tárgynak lába kél, ha egy gombostű elvész az öreg házából, a torkát harapja el. A gyerek nem volt tolvaj természetű, álmodozni és zenélni szeretett, néha még enni is elfelejtett, olyan sokáig lapozgatta a színes könyveket. Vagy reggeltől estig cincogott a vak ember mellett, aki sokáig szótlanul túrta a hegedű sírdogálását, végül előhozott egy furcsa dobozt. Kicsit matatott vele, mire a doboz szörccsögni kezdett, majd a következő pillanatban felordított. A gyerek a sarokba vetette magát, csaknem földöntötte a fotografusi szerkezetet. Testét összehúzza, remegve bámulta a szörnyeteg masinát, melynek a torkából már ketten ordítottak.

Nyugodj meg, ez csak fonográf, dűnnyögte az öreg.

A gyerek az életéért könyörgött.

Mozart-operába tudtommal ember még nem pusztult bele, viszont a te cincogásod

engem a sírba visz, morogta az öregember. Annyit mindenesetre elért, hogy a kölyök nem merete többé elővenni a hegedűjét.

Aztán egy májusi vasárnap délutánon Schütz bácsi elköltötte az ebédet, kitapogatta a kávéját, felhörpintette, majd kinyitotta a szemét.

Töröld meg a szád, és használd a kést meg a villát, mondta a gyerekeknek, aki vele evett a nagy tölgyfa ebédlőasztalnál, és mert az öreg idáig nem látta, kézzel tépkedte a húst. A fiú önkéntelenül engedelmeskedett, majd az öreg arcába pillantott. Az orvos mosolygott, csupa ránc arca ragyogott, szemei csillogtak. A gyermek közelebb hajolt.

Doktor úr, hát újra lát?

Szólj apádnak, szükségem van ról, jelentette ki Schütz bácsi.

Gilagóg még aznap jött. Széles karimájú, fekete kalapban volt, tiszta, fehér ingben és buggyos, a szárában összeszűkülő nadrágban. A bajuszát gondosan kifésülte. Gilagóg kiöltözött, megadta a módját a látogatásnak. Schütz bácsi újra lát, s ez valóban ünnepi alkalom.

Itt vagyok, doktor úr, mondta, és levette a kalapját.

Schütz doktor a szekrényeirehöz vezette a vajdát, sorra kitárogatta az üveges ajtókat, s közben felpattintotta a fadobozok tetejét. Gilagóg bámult, mintha a tábornokok szikrái költöztek volna a kövekbe.

Ezek itt finoman csiszolt díszkövek, kvarcok, markazitok és piritek, mutogatott a doktor, ez itt egy jókora sókő, szép, ugye? Nézd csak, ezek egyszerű márványkvarcok. Van itt, te, vajda, minden, amibe belevakulhat az emberi szem. Kősó, foszfátok, pirit, ez a piros példány limonit, ez meg pát, ez hegyi kristály, üvegfényű onix, viaszfényű karneol, füstkvarc, ez a halvány kő pedig a rózsakvarc, ezek fluoritok, ezek a zöld, sárga kék kövek lazulitok, itt meg, na nézd, nézd csak, ez a kő a türkiz! A Monarchia bányáiból teremnek ezek a gyönyörű kövek, Csehországból, Galíciából, a Fel-

vidék hegyeiből, Karintiából! Hó, nézd csak, ez meg bizony egy tulipánkő!

A vajda erre aztán megborzongott. Meg akarta érinteni a követ, aztán visszahúzta az ujját. Soha nem felejtette jobbkezének, Masának a halálát. Néha az álmában is megjelent a tulipánhal, végigúszott egy derús pillanatban, és mindig visszahagyta az árnyékát, kicsi, fekete foltot, amely aztán nőni kezdett, s végül felfalta az előbb még oly fényes álmot. Azt se feledte, hogy az aranyférgektől a doktor gyógyította ki a párbaj után, melyet az Arany-cigánnyal vívott nem sokkal aztán, hogy ezen a tájékon tanyát vertek. Gilagóg elfordult a köves szekrényektől, a vállát vonogatta. Úgy tett, mint akit nem érdekel az egész. Nem akar kövekkel foglalkozni, nem ért hozzájuk, túl hidegek, kemények, embertelenek. Ismert egy legendát is. Volt egyszer egy aranyt szaró cigány. Csak az szarik aranyat, aki aranyat eszik? Bizony nem! De ezt a mesét most nem köti a doktor orrára. Majd máskor, egyszer, valami-

kor. Am a doktor kivételesen makacsnak bizonyult. Erősködött, ígért, fenyegetett, szájsze, bukott ki belőle hirtelen, de Gilagóg nagyvonalúan mosolygott. Schütz bácsi káromlásai hatástalanok, s nemhogy a világnak, de egy fűszálnak se ártnak. Jól van, jól van, ütögette az asztalt a doktor. Szép Imre családja befogadta Somnakajt! A halálos beteg kislányt meggyógyították! A vajda tartozik annyival, hogy most, ebben a kivételes és soha vissza nem térő pillanatban segít! Gilagóg egyáltalán nem gondolta, hogy neki segítenie kellene. Egész nap beszéltek, kitarotán marakodtak, a naplemente vöröse megfeketedett, leszállt az est, az utcákon elindultak a lámpagyújtogatók. A doktor a harmadik borospalackból rántotta ki a dugót. Igazán kitűnő rajnai borokat kortyolgattak, a cigány úgy itta a nemes rizlinget, mint a vizet. Lassan, kérem szépen, ízlelve!, kérlelte a doktor, és aztán előhozakodott a végső érvvel. Ha Gilagóg megteszi, amit kér, a történetet nem csak beleszöheti a cigányok világtörténetébe, de a dolog kitüntetett helyet is kap majd az opusban.

Miben?!

Nos, hát a történetben!

Gilagóg rosszat sejtett, így addig ellenkezett, míg ereje bírta. Amit Schütz bácsi elgondolt, semmiképpen sem sikerülhet. Soha nem tapasztalt készülség vigyázza a várost, a határban is lovasok cirkálnak. Annyi a rendbiztos és a zsandár, mint lyuk a cigány nadrágján! Elég csak egy halkat fingani, hogy tízszer lőjenek vissza! A doktor szórakozottan játszott a borosdugóval. Aztán vérekes szemmel pillantott fel. Bizzon benne Gilagóg, ő, Schütz bácsi garantálja, hogy biztonságban lesznek. Előtte a város legrozsdásabb ajtaja is kitér, ha úgy akarja. De most olyan vendég jön, hogy köpni se lehet egy napig, ellenkezett kitarotán Gilagóg. Na, a király is ember, töltött újra Schütz

bácsi, s becsületére legyen mondva, nem csak a vajdát itatta.

És ha valakinek baja esik, arra mit válaszol a doktor úr?

Baja bizony akkor is eshet az embernek, ha otthon üldögél a tűzhely mellett, és csak füttyörészik. Igen, lehet, hogy baja lesz valakinek, de ha egy ház épül, nincs veszélyben a munkás?

Bajba kerül egy purdó, mit mondok az anyjának?

Majd én meggyógyítom, bólogatott Schütz bácsi.

Gilagóg ferdén pislogott.

Mindenre föl volt készülve, a legtöbb érvet kétszer, háromszor is hallotta, de amit eztán hallott, őszintén meglepte. A doktor egészen közel hajolt. Már vörösrre festette arcát a sok bor, fehér szakállá nedvesen csillogott.

A németek istenére kérlek, vajda, tedd meg ezt nekem, suttogta az öreg. Gilagóg dereka nagyot roppant, ahogy kiegyenesedett. A vajda hallott már a magyarok istenéről, mert a magyarok sokat emlegették az ő bosszúálló istenüket. Szomorú isten volt a magyaroké, és egy ideje csak büntetni tudott. A vajda hallott a zsidók fenyegető, félelmetes és homályos istenéről, aki csipkebokrokat gyűjtogatott, és olyan parancsokat adott, melyeket megtartani képtelenség volt, ha az ember élni akart. De a németek istenéről nem volt tudomása. Fogalma sem volt, hogy őkelme miféle szerzet. Na hiszen, milyen lehet a németek istene?! Azt dűnyyögi az ember, hogy sajsze, vagy azt kiáltja, hogy donnervetter, és a világ csak forog, forog tovább, mint egy elhagyott labda?! Ej, a németek istene! Üldögél egy szépen megterített asztalnál a magyarok meg a zsidók istenével, és naphosszat azon vitatkoznak, melyiküket szolgálja a cigány.

Nekem a németek istene nem parancsol, mondta hát komoran.

Igazad van, törölgette az arcát a doktor, aztán felcsillant a szeme, ha akarod, a cigányok istenére esküszöm.

Nem, nem a cigányok istenét hagyjuk ki ebből, a vajda elkomorult. Aztán lehajtotta a maradék borát, s most ő hajolt előre.

Doktor, te olyan öreg vagy, mint egy görcs, mégis hosszú a karod, bárhová elér. Ígérd meg, hogy megtalálod nekem a lányomat! Látni akarom Somnakajt! Ha megígéred, hogy így lesz, odaadom arra a hajnalra a népemet.

Schütz bácsi hallgatott, a szakállát rágta.

Bécsbe akarsz menni, vajda?

Ha ott van, márpedig úgy hallottam, mindennap láthatná a császárt Somnakaj, akkor oda.

Jól van, bólintott lassan a doktor. Viszont akkor együtt megyünk, Gilagóg, és a vajda meglepetten látta, hogy az öreg doktor arca eltorzul, s olyan keserű szenvedély gyűlik össze az öreg ábrázatában, amilyen még soha. S amit nyugodtan nevezhetne gyűlöletnek is.

MSI Wind 12,1 hüvelykes kijelzővel

Az Intel Atom hullámot elkapó nagyobb gyártók kezdetben igen lelkesen gyártották az aprócska processzorra épülő hordozható gépeket, a frissen kialakult netbook kategória elképesztő népszerűsége tett szert az első EeePC-k bemutatkozása óta. Azonban várható volt, hogy előbb-utóbb kipukkan ez a lufi, csak azt nem lehetett tudni, hogy a tű kinek a kezében lesz. Az Intel szigorú szabályai – a kijelző mérete, lapkakészlet-használat stb. – és a CULV-platform megjelenése miatt cseppet sem meglepő, hogy az ismert márkák, mint az ASUS és az MSI inkább az olyan ultrahordozható gépekben látják a jövőt, amelyek a nagy-szerű energiafelhasználási mutatók mellett a teljesítmény terén sem vallanak szégyent. Az Atomos történetnek természetesen még nincs vége, ám jelenleg más platformokat favorizálnak a gyártók.

Így eshetett meg, hogy az új Wind tulajdonképpen már nem netbook, hanem notebook. A Wind12 U200 néven bejelentett hordozható számítógép 12,1 hüvelykes, 1366x768 képpont felbontású LED-es háttérvilágítású kijelzővel érkezik. A gép lelke alapesetben az Intel ultraalacsony feszültségű, 1,2 gigahertzes órajelen ketyegő Celeron ULV 723-as központi egysége. Nem egy erőmű, de általános felhasználásra megfelel. A tehetősebb felhasználók egymagos Core 2 Solo SU3500 processzorral is kérhetik a gépet, mely mindenképp jobb választást jelent, hiszen feleannyit fogyaszt, mint a Celeron, teljesítményben pedig – már csak az órajelkülönbség miatt is (1,2 GHz kontra 1,4 GHz) – felette áll.

Szintén az alapfelszereltség része a 2 gigabájtnyi, 800 megahertzes DDR2-es memória – bővíthető 4 gigabájtra –, mely a CULV-platform alapjaként használt GS45 lapkakészleten keresztül tartja a kapcsolatot a CPU-val. A megjelenítésért, valamint

a HD-videók hardveres gyorsításáért a lapkakészletbe integrált GMA 4500MHD grafikus vezérlő felel, ami rendelkezik ugyan DirectX 10-es tudással, játékot azonban inkább ne futtassunk rajta. A 2,5 hüvelykes merevlemez 160, 250 vagy 320 gigabájtos lehet, az optikai meghajtó viszont nem fért bele a vázba. A vezetékes hálózati vezérlő gigabites, míg a Wi-Fi hálózatokra a beépített Intel 802.11 b/g/n megoldása révén csatlakozhatunk. Természetesen nem maradhatott le az 1,3 megapixeles webkamera és a kártyaolvasó sem, a Bluetooth 2.0-s vezérlő viszont „csak” opciós tétel.

A Wind12 U200-hoz gyárilag 3 cellás akkumulátort csomagolt a gyártó, de lehetőség van 6 és 9 cellás teleppel is kérni a gépet. A gyártó csak a köztes méretre adott meg üzemidőt, állításuk szerint az U200 akár öt és fél óráig képes működni a 6 cellás telepről. Hogy aztán valójában mennyi ideig bírja a CULV-s gép, remélhetőleg hamarosan kiderül, források szerint szeptember második felében indul meg a tömeges értékesítés. A Celeron ULV-s, 2 gigabájt memóriával és 250 gigabájtos merevlemezrel szerelt Wind12 U200 ajánlott végfelhasználói ára 499 euró (és a netbookokhoz viszonyítva ez bizony nagy hátrány), a legfelszereltebb változatért pedig akár 700 eurót is elkérhetnek a forgalmazók. Az árak része ugyan egy Windows Vista Home Premium operációs rendszer is, de még így is túl nagyot kell nyelnünk az összegek láttán.

Erős All-In-One PC-k érintőképernyővel

A netbookok és nettopok mellett az ún. All-In-One PC-k is meglehetősen divatosnak számítanak manapság.

MSI Wind Top AE2200 egy nagyon komoly gép, az érintésérzékeny kijelző 21,6 hüvelykes, natív felbontása pedig 1920x1080 képpont. A Full HD tehát kipi-pálva, melyhez roppant erős hardvert mellékel a tajvani gyártó. Az AE2200 lelke egy asztali piacra szánt kétmagos Intel Pentium E5400 processzor, mely 2,7 gigahertzes órajelen ketyeg, rendszerbuszának frekvenciája 800 megahertz, másodsztintű gyorsítótára pedig 2 megabájt. A legfelszereltebb verzióban egy Mobility Radeon HD 4650 grafikus vezérlő felel a képi meg-

jelenítésért, ami az asztali változatokhoz hasonlóan DirectX 10.1 támogatást ad, és a második generációs UVD egységet is tartalmazza. Így játékra és HD-filmezésre is egyaránt ajánlható az AE2200, mely alából 4 gigabájtnyi memóriával érkezik. Az előretelepített Windows Vista Home Premium operációs rendszer egy 500 gigabájtos merevlemezzen foglal helyet, a személyes adatok archiválást pedig egy slim DVD-íróval végezhetjük el. A külső adattárolókat egy eSATA és két USB 2.0-s aljzat várja.

Az 1.3 megapixeles webkamera és a 6 az 1-ben kártyaolvasón nem lepódtünk meg, az integrált TV-vevő viszont egyál-

talán nem megszokott ebben a kategóriában. A hálózati kommunikációt gigabites vezetékes és 802.11 b/g/n vezeték nélküli vezérlőn keresztül bonyolíthatjuk. Az AE2200 ára egyelőre nem ismert, ám látva ezeket a paramétereket, biztosak lehetünk benne, hogy olcsó nem lesz ez a hipermodern csúcsgép...

KOS

Harcias vagy és rendíthetetlen. Anyira, mint még talán soha. Úgy érzed, hogy el-lustultál, pedig egy cseppet sem tétlenked-tél. Most jutottál el arra a pontra, mikor már te is azt mondod, hogy nincs visszaút. Saját magadnak köszönheted a kialakult helyzetet, most aztán vállalnod is kell a következményeket.

BIKA

Most aztán bármit elérhetsz, ha tartósan koncentrálsz arra, ami most fontos neked. A képzelőerő nagy úr, nem is gondoldl meny-nyire befolyásolhatja a dolgok kimenetelét! Képzeld magad tehetősnek, karcsúnak, ügyesnek. Ha ilyenfajta céljaid vannak, megvalósíthatod. Az is fontos, hogy ne sö-pörd a problémáidat a szőnyeg alá.

IKREK

Most talán kissé furcsán érzed magad, de ennek oka van. Valószínűleg az, hogy magányosnak vagy elhagyatottnak érzed magad. Nem csoda, hogy szinte belero-hansz az első romantikus flörtbe. De vi-gyázz, kerülj a negatív következményeket! Egyik barátoddal összeszólalkoztok, de ve-szekedésre semmi okotok sincs.

RÁK

Amit csak akarsz, mindent megkap-hatsz. Ne sajnáld hát az időt és energiát, mert biztosan eléred a célokat. Vetkőzd le méltóságodat, és most az egyszer vedd igénybe barátaid segítségét! Mutasd ki bát-ran az érzéseidet! Találsz magadnak egy új hobbyt. Nagyszerű lehetőség tehetséged kibontakoztatására.

OROSZLÁN

Segíts a szüleidnek elintézni valamit, hi-szen egy oroszlán nélkül nem boldogulnak. Egyik ügyes barátoddal valami elmés szer-kezetet barkácsoltok, és már a hétfégi bulin szükség is lehet rá. A külalakod irigylésre méltó. Biztosan nagyszerű ilyen sportosnak lenni egészen addig, amíg ezzel nem ártasz az egészségednek. Ne hajtsd túl magad, energiára a későbbiekben is szükséged lesz!

SZŰZ

A családban és a suliban is kénytelen vagy tiszta lappal indítani. Ehhez azonban tetszik vagy nem, végleg le kell zárnod a már régen szőnyeg alá söpört problémá-kat. Nem kell aggódnod, hiszen mindehhez meglesz az erőd, és mások támogatását is élvezheted a fontos döntésekben. Ha pedig hallgatsz saját belső érzéseidre, mások se-gítségére sem lesz szükséged!

MÉRLEG

A problémádnak az lehet az oka, hogy nem tűztél ki magad elé elég világos célokat. Például nem elég egy kis jutalomról gondolkodni, mert ak-kor valóban egy kis jutalom üti a markodat. Egyik osztálytársad keresi a barátságodat. Ez nem rossz, figyelembe véve, hogy ezáltal új emberekkel talál-kozhatsz, és új dolgok iránt kezdesz érdeklődni.

SKORPIÓ

Vár rád egy igen-igen fontos döntés, ami meg-lehetősen befolyásolja a jövőd alakulását. Ezért, mielőtt igent vagy nemet mondanál, fontold meg alaposan a dolgot. Engedd, hogy belső ösztönöd sűgjon! Az nem baj, ha időnként rámenős vagy, néha az élet maga követeli meg, hogy az legyél. Az sem baj, ha nem mindenki szeret, hisz igaz barátai-dat nem vesztheted el.

NYILAS

Erre a hétre szervezz baráti találkozót. Használj ki, hogy van időd, szabadulj ki a négy fal közül! Életed csak akkor lehet értelmes, ha bátran szem-benézel a valósággal. Ha éppen most boldogtalan vagy, próbáld belső lelki erőddel úrrá lenni a nehéz-ségeken. Akad egy új barátod, aki minnél több időt töltene veled.

BAK

Eddigi társaságod mostanra elvesztette vá-rászt és érdekességét, szinte minden tagja nagyon megváltozott. Ne aggódj, mindig újabb és újabb barátságok születnek, olyanok, melyek újabb iz-galmakat ígérnek. A drasztikus fogyókúrárt min-denképpen igyekezz kerülni! A sport a legjobb választás. Egy kedves barátod a héten be akarja neked mutatni új szerelmét. Nagyon vigyázz arra, hogy meg tudj maradni hűvös kívülállóknak!

VÍZÖNTŐ

Egy régóta dédelgetett terved iránti hozzááll-sod megváltozott. Ez ma már nem érdekel, tehát megváltoztatod terveidet. Egy szomszédodat is kiségheted a bajból. Nagyon hajlasz a természet-feletti dolgok felé. Képességed van hozzá. Hallgass nyugodtan a megérzéseidre, mert jó irányba vezet-nek.

HALAK

A hét nagyon pozitívan kezdődik. Erősen ro-mantikus hangulatban és roppant kreatívan gon-dolkodva látsz hozzá terveid megvalósításához, de a sikeres folytatás nem mostanában várható. A kapcsolatod egy közeli baráttal még közelebbé válik. A hétfévén a heti feszült munkatempó ered-ményeképpen érzékenyebb vagy az átlagosnál, ezért kerülj a negatív embereket és az egészség-telen környezetet.

Divattörténet (2.)

A tógától a gombig

Az ókori Görögországban és Rómában az uralkodó osztály tagjai – tehát azok, akiknek nem kellett fizikai munkát végezniük – lepelruhát, azaz tógát viseltek. Ez a redőzött ruhadarab igen szép, festői látvány volt, és évszázadokon át ugyanaz maradt.

A kora középkorban már varrott ruhákat hordtak. Az asszonyok maguk fonták, szőtték és öltötték össze a magukét és a családjukét is. Ennek megfelelően a korabeli öltözék nagyon egyszerű szabású volt. A nyaknál kivágták, ott bújtak bele, és a derekukon csattal, övvel fogták össze. Ami hiányzott a fazonból, azt pótolták a színekkel. A gazdagok egyazon alkalomra több ruhát vittek magukkal. Egy megfigyelő 1200-ban így írt egy angol királyi esküvőről: „...A vendégek most zöldben,

majd kéken, szürkében, és mindjárt aztán bíborvörösben jelennek meg, aszerint, ahogy kedvük vagy szívük hölgyének kedve változik.” És íme egy „divatúdosítás” 1336-ból, a bécsi divatról: „Jelenkorunk viselete fölötté változatos, mert minden ember saját kénye-kedve és ízlése szerint öltözködik. Némelyek olyan kabátot viselnek, amelynek ujjai más színű posztóból vannak. Másoknál a bal ujj sokkal bővebb a jobbnál. Némelyeknél mind a két ujj oly roppant bőségű – s mások megint különféleképpen díszítik az ujjakat, részint tarka színű szalagokkal, melyeknek végei földig is lelógnak, részint ezüstsövecsekkel, melyek selyemszinóron fityegnek, vagy kellemesen szóló csörgőkkel is.”

A késő középkorban jelentős változáson ment át az öltözködés. A kereszt-

vitézek keleti portyázásai során megismerték a gombot. Ezután nem volt szükség az addigi öltözék fő díszére, a csatra, és nem kellett a ruhának olyan bőnek lennie, hogy fejfel bebújhassanak. Az idő haladtával, ahogy a ruhák egyre díszesebbek lettek, fellendült a szabómesterség. A 13. század végén, tíz év alatt megkettőződött a párizsi szabók száma.

(Folytatjuk)

Válassz színt magadnak!

Már az ókorban is tudták, hogy a színek nagy hatással vannak az emberre, egyesek ellazítanak, mások felvidítanak. A legújabb kutatások azt is bizonyították, hogy kedvenc színeink sok mindent elárulnak rólunk. Íme néhány szín és megállapítás, amely hozzájuk kapcsolódik:

Piros: érzékiséget és nagyfokú temperamentumot jelképez. Ha piros ruhadarabokat hordasz, azzal szinte jelzed, hogy örülsz az életnek.

Fehér: az ártatlanság, a tisztaság szimbóluma. Aki ilyen színű ruhákat visel, az a komolyságot, a szakértelemet is tudtára akarja adni környezetének. Akinek a fehér a kedvenc színe, sokszor mániákusan tisztaságkedvelő.

Kék: a nyugalom, a higgadság, a megállapodottság színe. Ha nagyon ideges, nyugtalan vagy, nézz hosszán egy kék felületet, meglesz a hatása. Ezért olyan megnyugtató, ha a tengerparton figyeljük a vizet.

Fekete: ez a szín azt üzeni, hogy nem lehet olyan könnyen átlátni rajtam, gyakran a depresszióra hajlamosak kedvelik.

Zöld: a természet, az egyensúly színe, ha bizonytalanok vagyunk, nézzük a faleveleket. A zöld kedvelői sok mindenben szerencsések, optimisták, hisznek benne, hogy minden sikerülhet és ez gyakran így is van náluk.

Rózsaszín: a gyors felfogású, kíváncsi, nyitott emberek és a gyerekek szeretik. E szín kedvelői szeretik a szépet, az egyedít, rajonganak a művészetekért.

T-z.

A copf nem mindig hajfonat

A hajfonat, varkocs, vagyis a copf egyike a legősibb hajviseleteknek. Már a régi kínaiak, etruszkok és egyiptomiak is befönték a hajukat. A Távol-Keleten, de bizonyos korokban Európában is a férfiak copfot viseltek, sőt copfokat. Az ókori germánoknál viszont csak az asszonyok fonhatták be a hajukat, a lányok fürtjeinek szabadon kellett lobogniuk. A középkorban általános női hajviselet lett a copf, majd újra rákaptak az urak is, olyannyira, hogy szinte minden rokokó parókán látható volt, sőt a 18. századi porosz hadseregben a katonák számára egyenesen kötelezővé tették a viseletét. De szívesen hordtak copfot a civilek is.

A férficopf a 19. század elején kezdett kikopni a divatból, a nők azonban még ezután is fonták a hajukat. Az eleinte nagy megbotránkozást keltő, rövidre nyírt frizurákat csupán az első világháború után találták ki. Ettől kezdve copfot sokáig csak kislányfejekon lehetett látni. De aztán újra visszajött a divatba a hajfonat, immár afrikai

Varkocsfonat az Aracsi kövön

fazonban. Sok-sok kis copfba fonják hajukat a nők, az aprócska fonatokat nemegyszer gyöngyökkel dúsítva éppúgy, mint a néger nők. A rokokó és a klasszicizmus között hódító, copfstílusnak nevezett, s a 18. század második felében kialakított építészeti, illetve dekorációs stílus fonott füzérdíszének köszönheti a nevét, amelyek a korabeli copfos parókákra emlékeztettek. Copfstílusnak egyébként csak a németek és mi nevezzük. Általában elterjedt elnevezése a XI. Lajos-stílus, mivel ennek a francia királynak az idejéből ered.

Szokás és szenvedély

Légy független, ne légy a szenvedélyek rabja!

Minden embernek megvannak a maga szokásai, ezek szerint él, ezek határozzák meg hétköznapjait, tetteit. Szokás az, hogy reggel hétkor felkelünk, hogy vasárnap misére megyünk, hogy karácsonykor halat eszünk. Ezeket magunk, illetve a körülményeink alakítják ki. Aztán vannak a szenvedélyek, amikor már nem mi uraljuk a létünket, hanem azok uralnak minket, nem tudunk tőlük szabadulni, pedig tudjuk, igen-igen károsan befolyásolják személyiségünket. Erős akarattal, nagyon odafigyeléssel és szakszerű, valamint családi, szeretetteljes segítséggel azonban megszabadulhatunk tőlük. A legjobb persze, rögtön a kezdet kezdetén leküzdeni az egészségünket, egyéniségünket romboló, káros szenvedélyeket.

Most ismertetünk néhány ilyen szenvedélyt, amely már titeket, tizenéveseket is érinthet. Olvassátok figyelmesen sorainkat, és ha felfedezitek magatokban bármelyik általunk ismertettet, gondolkozzatok el a megoldáson, és ha nem találtok a környezetetekben megfelelő személyt, aki tanácsot ad, jelentkezetek nálunk!

Napjainkban minden folyóirat, a tévé, a rádió, a filmek azt sugallják, hogy az a trendi, ha karcsúak, vékonyak vagyunk. Ez rendben is van, csak hogy sokan túlzásba viszik a fogyózást, amelynek eredménye a kialakult étvágytalanság, majd a kóros soványosság, az **anorexia nervosa** lesz. Ennek hátterében állhat az elhízástól való rettegés, a vészes önbizalmatlanság vagy lelki sérülés. A dolog úgy kezdődik, hogy az eddig teljesen normális alakú lány egyre vékonyabb lesz, majd tovább csontosodik, és a környezete hamarosan elszörnyedve látja, hogy már

csont és bőr. Ekkorra már rendszerint egy sor egészségügyi problémával küzd, állandóan fázik, csökken a pulzusszáma. Innen még van visszaút, de mindenképpen orvoshoz kell fordulni, és fontos a család feltétel nélküli szeretete is. A betegnek, mert itt már betegségről van szó, fokozatosan kell visszazoknia a normális életstílusra, a rendszeres táplálkozásra, és meg kell értenie, hogy a híres-hírhedt deszka alakú manőkenalkat semmi jóra nem vezet.

A kóros soványosság ellentéte a **bulímia**, azaz a farkaséhség. E mögött is ugyanolyan problémák állnak, mint a kóros soványosság mögött. A lányok, mert elsősorban azok az áldozatai, magukba tömnek mindent, aztán lelkiismeret-furdalásuk lesz, mert tudat alatt él bennük, hogy ettől híznak, kövérek lesznek, és irány a vécé, az öklendezés, a hashajtó, hogy mindentől megszabaduljanak. Akkor nem is tudatosul bennük, milyen rombolást végez a gyomorból feljövő sav, amely szétmárcangolja a fogzománcot, a hányás az emésztőrendszert. Az evés utáni leküzdhetetlen vágy szinte rohamszerűen tör az illetőkre, és főleg télen gyakoribb, akkora szenvedő úgy érzi, nem tudja abbahagyni az evést. Mi a megoldás? Elsősorban is szembe kell nézni a bulímia szenvedélyével, el kell ismerni, hogy ebben szenvedünk. Aztán kialakítani a helyes étrendet, és mértéket tartani! Kezdetben nehéz lesz, de erős akarattal, szilárd elhatározással sikerül! Akik leküzdötték a bulímiát, már néhány hét múlva örömmel állapították meg, hogy egészen más lett az életük, élvezik az ízeket, illatokat,

nem habzsolnak, hanem szépen, tempósan táplálkoznak. És ez nagy különbség! Utána szinte kivirultak, visszaállt a testsúlyuk, kitisztult a bőrük, sugárzó lett a tekintetük.

Játszani mindenki szeret, csak éppen mások a gyerekek és mások a felnőttek játékszerei. Ma már a gyerekekre is hatnak azok a játékok, amelyek olyannyira elfajulhatnak, hogy végzetes szerencsétlenséget hozhatnak nemcsak rájuk, hanem az egész családjukra. A **játékszenvedélybe** került ember ugyanis nem ismer lehetetlent, hogy a játékra valót megszerezze, akár bűncselekmények árán is. Ezek már sokszor beteg emberek, akiknek a játék nyújtja a napi, nélkülözhetetlen boldogságadagot. Nélkülözhetetlenné válik, akár a drog, de ha idejében odafigyelünk rá, gyógyítani lehet. Persze csak akkor, ha maga a szenvedélybeteg is akarja. A játékszenvedély lehet kártyázás, lóverseny, számítógépes játékok, a mozik világa, ezek a nem valós világ csapdái. Nem állítjuk, hogy ne játsszatok, de figyelmeztetünk mindenkit, hogy mértékkel, módjával, másra is hagyva időt. Sok gyerek éppen amiatt marad le a tanulásban, mert éjszakákba nyúlóan ül a számítógép előtt és játszik. Nem eszik, nem alszik, valósággal kirekeszti magát a többiek társaságából. Ez már kóros, ez már szenvedély! A számítógép elsősorban mást szolgál, munkát és információszerezést, és csak mértékkel a játszás.

Gondolkodjatok el tehát szokásaitok szenvedélyeitek felett, és ne legyetek rabjai semmiféle káros dolognak, mert az nem a boldogságotokat, életörömeitöket, jövőtök biztonságát eredményezi, hanem csalódáshoz és legvégső esetben akár tragédiához is vezethet!

(Tábortűz)

Mit üzen a tudatalattid a szimbólumokon keresztül?

Az álmokban és a művészetekben is fel-felbukkanó tárgyak, állatok, virágok gyakran valamilyen elvont fogalom, eszme jelképei, amiktől többlet, illetve mögöttes jelentéssel bírnak.

A szimbólumok gondolkodásra készítetnek, megértésükhöz állandóan megújuló szellemi erőfeszítésre van szükség... Ha gyakran foglalkozunk velük, kitárhatjuk az intuitív énkre nyíló kapukat, és betekinthetünk tudatalattinkba. Hadd hívjalak meg egy kis önismereti játékra!

A következő gyakorlat nem ad komoly pszichológiai személyiségképet, de megmozgatja a képzelőerődöt és segít abban, hogy életed minden területén meglásd a mintákat és az összefüggéseket.

Töltsd ki a következő mondatok kipontozott részeit!

Ha kő volnék, lennék.

Ha fa volnék, lennék.

Ha madár volnék, lennék.

Ha rovar volnék, lennék.

Ha gép volnék, lennék.

Ha szerszám volnék, lennék.

Ha gyümölcs volnék, lennék.

Ha virág volnék, lennék.

Ha időjárás volnék, lennék.

Ha mitológiai lény volnék, lennék.

Ha hangszer volnék, lennék.

A szimbólumok rejtett és burkolt üzeneteket közvetítenek a körülöttünk lévő világról. A szimbólumok mindig valamit helyettesítenek, valami helyett állnak. A jelképek értelme nem mindig magától értetődő, és gyakran megragadása sem lehetséges, hiszen a jelentés nem bennük, hanem rajtuk kívül van.

Ha mesterség volnék, lennék.

Ha törvény volnék, lennék.

Ha állat volnék, lennék.

Ha bármi volnék, lennék.

Ha szín volnék, lennék.

Ha illat volnék, lennék.

Ha érzelem volnék, lennék.

Ha állapot volnék, lennék.

Ha növény volnék, lennék.

Ha megvagy a válaszokkal, próbáld meg megállapítani, milyen minták, szabályszerűségek lehetők fel a válaszaiddban.

Gondkoldj el azon, hogy – ha mondjuk

„Ha évszak volnék, ... lennék.”

(ne keresd, ez nincs a listán) kijelentéshez a „tavaszt” írtad, akkor ez az évszak – milyen érzelmeket, tulajdonságokat képvisel a számodra, milyen többletjelentést hordoz? Mi az, ami miatt azonosulni tudtál vagy azonosulni szeretnél vele?

Ezt érdemes elvégezni minden válasszal, majd hasonlítsd is össze őket. Ha legalább három dolog között valamilyen hasonlóságot vagy kapcsolatot találsz, akkor már kezd kirajzolódni valamilyen minta.

Minél több hasonlóságot fedezel fel a válaszaiddban, azt jelenti, hogy az a minta valamiért fontosabb a számodra. Vajon miért? Vajon hol és mikor jelentek meg az életedben? Hol szeretnéd látni ezeket? Előfordult talán, hogy akkor jelentek meg, amikor nem kívántad?

A kapcsolatok keresése, kutatása közben egyre tudatosabbá válik számodra, hogy hogyan hat rád az élet, és te hogyan hatsz az életre.

„Kedves Bizalmas sorok!

Elmúlt a nyári szünidő, és én már jelentkezem is neked a problémámmal. Augusztusban a nyári táborban megismerkedtem egy sráccal, aki állandóan piszkált, beszólogatott, és gyakran kellemetlen helyzetbe kerültem miatta a többiek előtt. A srác az én iskolámba jár, 2 évvel idősebb nálam. Sokat panaszkodtam miatta a nővéremnek, és szerinte azért viselkedik így velem, mert tetszem neki. Szerinte az oviban is annak a copfját húzgálják a fiúk, aki tetszik nekik. Én nem vagyok ebben olyan biztos. Mit tegyek, hogy megtudjam, hogy tetszem-e neki, mert ő nekem igen?

Pipi”

Válasz:

Kedves Pipi!

Azt hiszem, el kell fogadnod a nővéred véleményét. A fiúk nagy része még tinikorbán is úgy tudja kimutatni a szimpátiáját, azt hogy érdeklődik a lány iránt, hogy piszkálódik, meglöki a lányt, csak úgy menet közben, belecsp stb., mert széles a testi közeledés agresszívebb formáinak tárháza.

Ti, lányok ezt már jobban érzékelitek mindennap a folyosókon. Miért van ez? Azért, mert egyrészt nem tudják, hogyan is viselkedjenek, ebben a helyzetben. Valamilyen feszültséget éreznek, de nem tudnak mit kezdeni vele. Közel szeretnének lenni a lányokhoz, de ugyanakkor ez nagyon ciki is. Szeretnének szerelmesek lenni, ugyanakkor szégyellik is a dolgot. Olyan „igenis, meg nem is” helyzetben vannak. Az ismeretlen dolgoktól általában félünk vagy éppen szorongunk. A félelmet pedig sokszor támadó, agresszív viselkedéssel leplezzük. Még egy dologtól félnek, amitől a lányok is, a viszautasítástól. Ilyenkor nem merik egyértelműen elárulni az érzéseiket. Az egész kalamajkába még a kortársak is belekeverednek, tőlük is retteg az ember fia. Biztosan te is láttad már, hogy agyon cikizik, állandóan piszkálják azt, aki ki meri mutatni, vagy elmondja a többieknek, mit érez. Mit tehetsz? Próbálj meg beszélni a fiúval. Mond el neki, te hogyan érzel, hogy zavar a viselkedése, mert úgy látod, hogy utál téged. Nagy a valószínűsége, ha látja, hogy te őt azért jobban „bírod”, mint ahogyan gondolta, felfedi, mit érez irántad, vagy éppen elszégyenli magát, és lekopik rólad. Ha ez sem történik meg, marad a lehetőség, hogy nem veszel róla tudomást, úgy teszel, mintha ott sem lenne, és lassan lekopik rólad.

„Kedves Bizalmas!

Van egy fiú, akivel a nyári szünidőben egy rövid ideig jártunk. Én még mindig szeretem, de nem tudom, hogy igazából hányadán állok vele, mert szóban nem szakítottunk. Az utóbbi két hétben többször is hívtam, hogy találkozzunk, de ő a biciklizésre hívatkozott, és letette a telefont. Most meg már elkezdődött az iskola is. Nem tudom, mit tegyek! Hívogassam továbbra is? Vagy várjam meg, amíg ő jelentkezik? Miért nem mondja meg, hogy már nem érdeklém?! Mit tegyek?!

Válasz:

Kedves Levélíró!

A jelekből ítélve, hogy két hét alatt csak te hívtad, és mindig lerázott, egyértelműen azt üzenté a viselkedésével, hogy nem akar tőled semmit sem a továbbiakban. Biztos vagyok benne, hogy nem személyesen veled van gondja, csak még kisfiú, nagyon éretlen, és ő maga sem tudja, hogy mit is akar. Jó volt számára a gondolat, hogy „jár” valakivel, és egy ideig jól is érezte magát a társaságban, de nem tudja, mit és hogyan tovább. Most már jobban érdeklik a biciklizés és az iskolai dolgok is. Felejtse el, tegyél pontot erre a kis nyári szimpátiára, és összpontosíts arra, ami az iskolában történik. Biztos, hogy nagyon gyorsan egy új fiú dobogtatja meg a szívedet, aki lehetőleg a lelki érettségben közelebb áll hozzád, mint ez a „nyári” srác.

Ő és Én”

„Kedves Bizalmas sorok és Bori Mária!

Tizenkét éves vagyok, és egy nagy problémám van. A nyáron megismerkedtem a sportpályán egy nyolcadikos fiúval. Sokat bolondozott velem, és megnevettetett. Örültem tetszik! A barátnőim irtak neki egy levelet, és megkérdezték tőle, hogy szeret-e. Azt mondták, hogy amikor elolvasta a levelet, bólogatott. Én ebben nem vagyok biztos. Lehet, hogy csak lóditott? Nem merek a szemébe nézni, elfutok előle. Nem bírom ki, hogy legalább néha ne lássam. Nem tudok másra gondolni, csak rá! Segítsen, mit tegyek?

Szeptember”

Válasz:

Kedves Szeptember!

Ha hiszed, ha nem, sajnós, csak te segíthetsz magadon! Hogyan? Úgy, hogy hagyod, hogy az idő dolgozzon helyetted. A barátnők ügyködéséi is maradjanak abba egy ideig, míg ki nem derül, hogy a fiú hogyan fog most, amikor elkezdődött az iskola, lépni. Ha közeledik hozzád, és továbbra is kedves, mosolyog, köszön, és néha bolondozik, akkor hagyjad, hogy megtörténjen a szerelem. Ha pedig, tényleg csak bolondozott veled, nem gondolta komolyan, amit mondott vagy csinált a nyáron, vagy éppen a barátnők „szépítették” meg az életedet, és te mégsem tetszel a fiúnak, az sem nagy baj. Mindenféleképpen jól jártál, és tanultál valamit az esetből, mind a fiúkkal, mind a barátnőiddel kapcsolatosan. Ha mégsem tetszel a fiúnak, ne búsulj sokáig! Biztos, hogy előbb-utóbb egy újabb fiú kelti fel a figyelmedet, és bolondozik majd veled az iskola sportpályáján.

„Kedves Bizalmas!

Elkezdődött a sulis, és engem már előre a frász kerülget, hogy az idén is olyan katasztrófa lesz, mint tavaly. Mit tegyek, hogy jobb legyen az ideim eredményem? Kérlek segíts! Adj tanácsot!

Sulis”

Válasz:

Kedves Sulis!

Az igaz, hogy a sulis egy ciki buli, ha az előző évben leremekelt az ember. Kezdetnek az is megteszi, ha leküzdöd magadban az „undort” és a félelmet, és a tanév elején igyekszel egy kicsit. Hogyan? Először is ne késsél az órákról, legyél ott minden órán, még az utolsókon is. Tudom, hogy nagyon vonzó a barátokkal és barátnőkkel elmenni traccsolni vagy nézelődni. De, ha nem vagy ott az órán, már az elején kimarad jó néhány lecke, amit utána nagyon nehéz lesz pótolni. Ha ott vagy az órán, látsz, hallasz és jegyzetelsz, a tanulási munkát már elvégezted. Ne lépj olajra még csöngetés előtt. Amíg pakolsz a táskádba, kérdezhetsz is a tanártól a tanultakkal kapcsolatosan, sőt meg is kérdezheted, hol olvashatsz többet arról, amit aznap hallottál. Ha megtaláltad, hogy mikor és hol megy számodra eredményesebben a tanulás, ne téj el ettől. Ha meg még nem találtad meg, kérj tanácsot az iskola pedagógusától, pszichológusától, mert ők biztosan tudnak segíteni. Persze, ha te is akarod. Próbálj meg a tananyagban található lényeges dolgokra koncentrálni. Ha nem muszáj, ne tanulj „szórol-szóra”. Mindig előbb tekintsd át (olvassd át) az egész leckét, és utána, a második olvasásánál jeleld be, mik a legfontosabb tények, és csak utána „tanuld” meg a leckét. A legfontosabbak: a dátumok, személyek neve, kor, definíció (meghatározás), felosztások stb. Ebben is nagy segítségére lehetnek az iskolában dolgozó szakemberek (pedagógus, pszichológus), de tanácsot adhatnak maguk a tantárgyat tanító tanárok is, mert minden tantárgynak megvan a maga tanulási módszere. Nem egyformán tanulom pl. a magyar nyelvet és irodalmat vagy az angolt, németet, úgyszintén más tények fontosak a történelemben és a matematikában vagy a fizikában. Olvassd a Jó Pajtást, mert nagyon hasznos olvasnivalókat találhatsz benne, és további tanácsokat várhatsz a tanulással kapcsolatosan. Mindent lehet, csak akarni kell!

A bolondos legény

Volt egyszer egy szegény ember, aki holta után három fiára egy bikát hagyott.

A fiúk úgy egyeztek meg, hogy mind a hárman építenek egy-egy pajtát, s amelyikbe a bika belefut, azé legyen.

No, építenek is: a két nagyobb olyan cifrát, hogy még a pap is ellakhatott volna benne, a harmadik – az egy kicsit bolondos volt – hitvány nyírfavesszőből font egyet.

Eleresztik a bikát, s hát egyenesen a vesszőpajtába futott.

A két nagyobb legény eleget bosszankodott, de ők akarták így, oda kellett engedni a bikát a bolondnak.

A fiú egyszeribe kötelet vet a bika fejére, s annál fogva vezeti a vásárra.

Amint megy az országúton, nagy szél kerekedik, s egy nagyobb horgas fűzfa elkezd nyikorogni, mint a csíki szekér.

„Hm – gondolja magában a bolondos legény –, ez bizonyosan meg akarja venni a bikát.”

Odakiált a fűzfának:

– Mit adsz érte, hé?

De a fűzfa csak nyikorgott, nyikorgott.

„Ehe – gondolja a legény –, ennek, látom, úgy kell, ha mind a két szarvát leütöm.” – Kapja magát, s a bikának mind a két szarvát leüti egy szempillantásra.

Hanem a fűzfa csak nyikorgott.

– Hát nincs most pénzed? Nem baj, csak szerencse! Majd eljövök a jövő héten.

Azzal megköti a bikát a fűzfához, ő meg elindul hazafelé.

Kérdik otthon a bátyjai:

– No, te bolond, eladtad-e a bikát?

– Meghiszem azt – felelte a bolondos legény.

– Kinek adtad el, te bolond? Mert tudom, hogy istenesen megcsaltak – kötekedik vele a legnagyobb testvér.

– De hiszen jó helyen van az, hékám! Eladtam egy horgas fűzfának negyven forintért.

– Hát a pénz hol van?

– Megadja majd a jövő héten, ha arra járok.

Kacagni kezd a két legény.

– No, te világ bolondja! Azt ugyan jól eladtad, majd megkapod az árát borjúnyúzó nagypénteken.

A bolondos legény nem is hederített a bátyjaira.

Elmegy egy hét múlva a fűzfához, kéri tőle a pénzt, de az még csak azt sem mondta, hogy Mihály bá!

– Úgy-e! – mondja a legény. – Hát ez a becsület?

Kapja a fejszét, üt egy istenest a fűzfára, s az gyökerestül kidől a földből. Nézi a helyét, hát egy éktelen nagy üst pénz van alatta!

Azt mondja a fűzfának a legény:

– No, hallod-é, ebből már elviszem a tartozásodat, a többit meg elviszem kamatnak.

Úgy, amint volt, kiemelte az üstöt, behúzta a fejsze nyelébe, fellódította a hátára, s hazáig meg sem állott.

Amikor megérkezik, meglátja a két másik legény a tenger pénzt, összesúgnak-búgnak, hogy az a pénz jobb volna nekik, mint annak a bolondnak.

Hanem a bolondos legénynek jó füle volt, s meghallotta, hogy miben járnak a bátyjai. Elszökött hazulról éjjel, s reggel egyenesen a királyhoz ment panaszára.

Ennek a királynak olyan lánya volt, hogy soha emberi lélek meg nem tudta kacagtatni, úgy búnak ereszkedett.

Mikor a bolondos legény elmondotta a panaszát, olyan-hegyesen elkacagta magát, hogy az egész ház tájéka zengett belé.

Azt mondja erre a király:

– No, te legény! Én megfogadtam, hogy aki a lányomat meg tudja kacagtatni, annak adom, és nem is másítom meg a szavamat. Neked adom a lányomat s fele királyságot, a testvéreidet pedig elkergetem az országból.

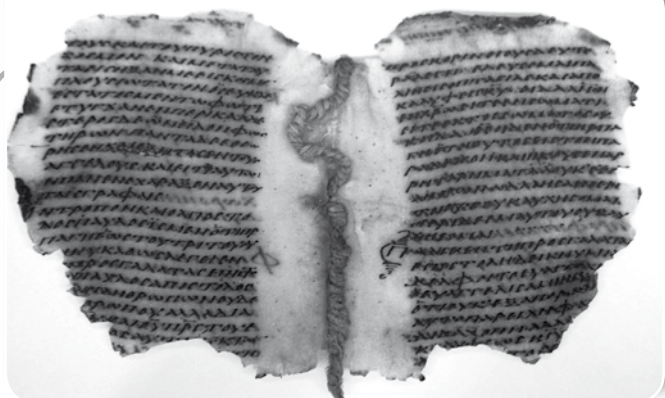
– Fölséges királyom! Ne kergesd el szegényeket, majd jók lesznek az udvarban béreseknek.

– Jól van, teljék kedved – mondta a király.

Csaptak aztán olyan vendégséget, de olyant, hogy hét nap és hét éjjel még a ló is bort ivott. Azután a szerelmes pár felült egy tojásbéjba, letutajozott a Küküllőn, s ha kiszállnak, legyenek a vendégeitek!

Benedek Elek

Illusztráció: Kállai Nagy Kriszta

Most, hogy újra többször kézbe veszitek a ceruzát, tollat, mert házi feladatot kell írni, talán felmerült bennetek a kérdés, hogyan és mire írtak őseink nagyon-nagyon régen. Nos, ők nem írtak, hanem véstek, mégpedig kőbe, amelyet később lappá munkáltak meg. Aztán a Tigris és az Eufrátesz folyók völgyében (Irak területén keresd a térképen) kialakult az agyagtáblák ké-

Mire írtak őseink?

sztítése, amelyeket a napon vagy tűzben szárítottak, égettek keményre. Egyiptomban és Szicíliában már papirusznádból készült papiruszra írtak, ez volt a papír elődje. A kis-ázsiai Pergamon városában juh és tehén bőréből állították elő a pergamen néven ismert hártát. A régi rómaiak viasztáblára karcolták feljegyzéseiket, az indiaiak pedig pálmalevélre írtak. A kínaiak ugyan selemre festették betűiket, de közben már ismerték a papír előállításának módját, csakhogy az eljárást szigorú titokként őrizték. Egy buddhista szerzetes azonban elárulta a titkot a koreaiaknak, s azok továbbadták a japánoknak és az indiaiaknak. Innen terjedt el a világba. Európában az Ibériai-félszigeten készítették először papírt, majd Olaszországban és Franciaországban is beindult a papírgyártás.

Csupa érdekes!

Az Amerikai Egyesült Államokban nem mindenki bottal, szinórral és horoggal fogja a halat. A Mississippin például ijjal lövik a nagyobb halakat. Az ijas horgászat Amerika-szerte egyre nagyobb népszerűségnek örvend.

Európában több százezer ember lakik csónakon és csatornákon úszó bárkákon, csak úgy luxusból!

Évezredek óta izgatja az emberek fantáziáját, mitől függ a gyémántok csodálatos, nehezen leírható halvány színe. A tudósok megfejtették a titkot: a gyémántok színét a benne levő nitrogénatomok mennyisége és elrendezése határozza meg.

A finnek sem országukat, sem népüket nem nevezik Finnlandnak. Finnország hivatalos neve Soumi, magukat soumalainennek hívják.

Az időszámításunk előtt 2500-ban élt perui mesteremberek a gyapot és a gyapjú felhasználásával csaknem valamennyi fajtát, ma ismert textíliát elő tudtak állítani.

A lazac életkorát a hallószervében levő csont alapján határozzák meg. Ahogy a fa törzse évenként egy-egy gyűrűvel lesz vastagabb, úgy a lazacnak ezen csontján is nő évenként egy-egy réteg.

A sarki jégnek is megvannak az évgyűrűi. Alaszkában az egyes években lehullott hóból fagyott jéggrétegeket egészen vékony szürkésbarna réteg választja el egymástól. Ezt a választóréteget a nyár folyamán a hóra hullott porszemecskék alkotják.

Srí Lanka szigetének neve Fénylő Országot jelent. Az őslakosok azonban hazájukat az Oroszlánok szigetének nevezik, India hivatalos neve Bharat Ganarajya, Japán hivatalos neve japánul Nihon Koku vagy Nippon, a Nihon Koku azt jelenti, hogy a Napkelte Országa.

Mi a huzat?

A huzatot az egyes helyek között levő különböző hőmérsékletek kiegyenlítődése okozza. Egy épület vagy jármű különböző oldalán mindig más a hőmérséklet, tehát a légnyomás is. Ez pedig kiegyenlítődéssre törekszik, ami huzat formájában megy végbe. Szélben vagy mozgó járműben ezenkívül a levegő torlódása és az ellenkező oldalon fellépő szívóhatás is érvényesül.

Szimmetrikusak vagyunk?

Bár úgy látjuk magunkat, és másokat is, hogy így ránézésre teljesen szimmetrikusak vagyunk, ez bizony nincs így! Senkinek sem teljesen egyforma mind a két oldala. Mindenkinek nagyobb az egyik szeme és kisebb az egyik orrlyuka a másikonál. Aki nem hiszi, nézzen tükörbe! Karunk közül az egyik többnyire erősebb, fülünk közül az egyik mákszemnyivel lejjebb van, mint a másik, és ha szögmérővel utánamérvénk a két szemöldökünknek, abban a szögben is találunk eltérést, amelyet íve bezár. Ezek az alig érzékelhető apró különbségek cipővásárlásánál ugranak ki leginkább, mert mivel az egyik láb parányival mindig nagyobb, könnyen előfordulhat, hogy az egyik lábra tökéletesen illő lábbeli a másik lábat

szorítja. Persze, az aszimmetrikus ember – és valamennyi ember az –, azért nem nélkülözi a szimmetriát. Voltaképp éppen e kis különbségek teszik vonzóvá, érdekessé egyénivé. Ezt mi sem bizonyítja jobban annál, mint ahogy a világ egyik legcsodálatosabb szobrának, a milői Vénuszának az oly sokszor megénekelte arca is kicsit aszimmetrikus, és éppen ettől élethűen emberi, ezért lehet benne igaz szívvel gyönyörködni.

(T. t.)

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4		5	6	7	8	9	
	10				11					
12				13						
14			15					16	17	
		18			19		20			
21				22		23				
		24				25	26		27	
	28				29				30	31
32				33						

Kovács taxival megy haza. Megérkezéskor a sofőr közli a viteldíjat:

- Százhusz dinár.
- Kérem, vissza tudna menni egy keveset?...

Kovács szavainak befejezése a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 10. Kis Ilona, 11. Régi haszonbér fordítva, 12. Tagadószó, 13. A ház szeme, 14. Más táborhoz csatlakozik, 16. Alattomos, 18. Szintén ne, 20. Szavazóláda, 21. Írók, művészek stb. közös neve, 24. Egy, szlovénül, 25. Leír betűi, 28. Iskolai tantárgyak órák szerinti beosztása, 30. Kettő római számmal, 32. Tál betűi, 33. Megfontolt cselekedet.

Függőleges sorok: 2. Gyorsan megy, 3. Gyümölcsös, 4. Kicsinyítő képző, 5. Lócsemege, 6. Áldá betűi, 7. Zenta páratlan betűi, 8. Feldíszít valamit, 9. Irat eleje, 13. Rangjelző, 15. Női név, 17. Ernő közepe, 19. Patás állat, 22. Fog, 23. Falusi megszólítás, 26. Női név (ék. h.), 27. Folyó, spanyolul, 28. Állati lakhely, 29. Európai Unió, 31. Kötőszó.

Betűrejtvények

1

T	K	
		YV
A	Ö	

2

R	
	ND
Ó	

3

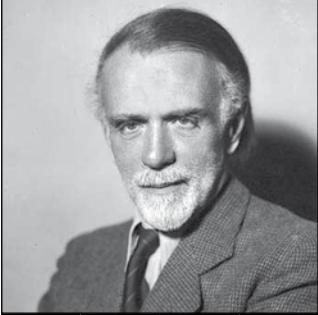

É/NLM

4

EEE	A
É	Ó

Skandináv rejtvény (24.)

Rejtvényünkben a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzőjének a nevét és egyik legnépszerűbb művének a címét kell megfejteni. Kiváló zenepedagógus is volt, tanítási módszerét világszerte alkalmazzák.

	HOZZÁTARTOZÓ	IDE-ODA KÖLTŐZŐ	FEKVŐHELY FORDÍTVA	KOBALT	MESEBELI ORSZÁG	DÍSZES TOLLÚ MADÁR	
	KELET	ZENE-BONA	ÁZSIAI ORSZÁG	HANGTALAN ZENE	(ÉK. F.)	KÁBITÓSZER	
					HIRES HAJÓ		FÉL ÓTI!
	FÖLDI PARADICSOM				MÓDI		
	BORVAN BENE (ÉK. H.)				ILON BETŰI		
			KÉTES!	TARLÓ BETŰI			NEMESFÉM
HIDROGÉN	FORDÍTVA KIS VIZFO-LYÁS	C SINOS BETŰI		IDŐ-MÉRŐ		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ	
BECÉZETT SAROLTA		POZITÍV VÁLASZ				500	
			DARÁZS EGYNEMŰI	FÉRFINÉV (ÉK. F.)			
			ÓSI FÉRFINÉV	2050			
A MÚLTBAN		...TŐL		LATOR LÁSZLÓ	SZOKNYA-HOSSZ TOKA EGYNEMŰI		ESZENYI ENIKÓ
NYUGAT		TOLNAI OTTÓ					NÉVELŐ
	NŐI NÉV		NEHÉZFÉM		HATALMAS VÍZ		FA HAJTÁSA
	DEHOGY				EGY		
				KIS LAJOS			HATÁRO-ZATLAN NÉVELŐ

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

- Mit csinál egy fehér ember egy feketével?
A válasz a rejtvény átlójában.

Meghatározások:

1. Egyfajta futás,
2. Bácskai helységből való,
3. Támogatni valakit,
4. Ebéd előtt kell csinálni (ék. h.),
5. Lépcsőzetesen kialakított kert,
6. Kérést megtagad,
7. Sportoló,
8. Finn nemzeti eposz.

Döntsd el!

1			
2			
3			
4			
5			

Neked kell eldöntened, hogy a meghatározásokra adott válaszokat jobbról balra vagy balról jobbra írod be a rácsba.
A kapott szavak oda-vissza értelmesek. A kiemelt oszlopban a 80 nap alatt a Föld körül írójának nevét kell kapnod.

Meghatározások:

1. Nagyon idős vagy elnevezés,
2. Csapadék vagy elődje,
3. Tesz vagy végtag,
4. Vízinvázió vagy európai nép,
5. Vigyázója vagy az izomban rejlik.

Kicsi sarok Egy kis logika

Melyik ábra kerül az üres négyzetbe?

Színes rejtvény

	Á	R	G	
	I	R	O	
	E	H	É	
	Ö	R	Ö	
	A	R	N	

Keress meg elől-hátul a hiányzó betűket! Öt színt kell kapnod.

A 21–22. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Még egy rendes árnyékos síncs.

Betűrejtvények

1. szünet, 2. nyaralás, 3. tenger, 4. halászat

Szókihúzó

kirándulás

Mini berakós

- ... és vásárol egy revolvért.

Lóugrásban

Radnóti Miklós: Papírszeletek

Keresztrejtvény

- Dublórért megyek. Ő viszi haza a bizonyítványom.

Valami közeleg

vihar

Kerítésfírka

nyaralni

Lóugrásban

1. az evezés, 2. szörfözés, 3. és az úszás

Hiányos mondatok

1. Jó bizonyítványnak
2. És a jó nyaralásnak

A 20. skandináv rejtvény helyes megfejtése

MEDÁRD, MARGIT, LÁSZLÓ,
PÉTER, PÁL.

Könyvjutalmat kap

Szabó Norbert, Völgyes.

A 21–22. skandináv rejtvény helyes megfejtése

BIZONYÍTVÁNYOSZTÁS, NYÁRI
VAKÁCIÓ.

Megfejtések

Poénkereső

1. - Ha már nem szeretsz, én végzek magammal.
2. - Elfelejtettem, hogy már felhúztam az egyik lábamat.

A 23. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Na látja, máris hat az alma-mag.

Betűrejtvények

1. ékes,
2. kopár,
3. hegyes,
4. lankás

Percek alatt

- Mi is, csak csendben.

Körszámtan

A keresett szám 71., mert először kivonunk 19-et, majd az így kapott számot megszorozzuk 2-vel.

Szóbetoldó

TÖR

Dominózzunk!

Bogdán József

Vajdasági helységek

1. Gyála, 2. Törökkanizsa,
3. Horgos, 4. Versec

Kiegészítő

1. szemébe, 2. szemével,
3. szemet, 4. szemesnek,
5. szeme

Szóláncok

1. nő, 2. rózsza, 3. óra, 4. macska

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta
Fazekas Attila

Édesfiam, mivel születésedet és nagyrahitottságodat álom jelezte, legyen a neved Álmos, azaz „megálmodott”, türk nyelven „népszerű hős”.

Álmost a kazár kagán az udvarában neveltette – hiszen unokája volt –, és amikor felcseperedett...

A fényességes akarata, hogy te légy a Kazáriában tartott tömény vezére.

Ebben az időben a hazatért Ügyek elé toppant testőrző vitéze, és...

Uram, a Megyer törzs vezére jött látogatóba.

A kölcsönös üdvözlések után Ügyek kíváncsian várta, hogy a legnépesebb törzs ura, aki egyben a törzsek főbírája is volt, előadja mondandóját.

Te tudod, bölcs Ügyek, hogy a mi törzsünk vezeterei Attila ivadékanak mondják magukat.

Igen, hiszen Magortól származtok, aki Kovrat unokáját vette feleségül, Kovratnak pedig Attila legkisebb fia, Irnik volt az őse.

Jól ismered származásunkat. Én is tudom, hogy a ti nemzetségetek is rokonságban van a nagy világhódítóval, hiszen szent madarra, a Turul lobog zászlótkon.

Azért jöttem, Ügyek, mert egyetlen lányomnak férjet keresek. Fiaid, Álmos bizonyára a legmagasabb méltóság betöltésére méltó varázserővel rendelkezik.

Több gyermekem nincs, s ha nem is lesz, úgy fiad a Megyer törzs vezérségét öröklő utánam.

S Attila leszármazottjaként ismerheti föl önmagát. Jól választottál. Álmos méltó utódunk lesz.

Skótságban (2.)

Fókák és sirályok a tengerparton – csak a jegesmedvék hiányoznak

Aberdeenben, az állomáson kellemetlen meglepetés ért: nem elég, hogy a vonatban a kalauz megnézte a jegyünket, itt, az állomáson is – amolyan utóellenőrzésként talán – csak úgy lehetett a peronról kilépni, ha az automata kapu részébe bedugtuk a jegyünket. Amit persze már régen jó mélyre elpakoltam, emléknem. Nos, az automata bekapta az emléket és kegyeskedett kiengedni. Ha netán nem akartam volna megőrizni a hitelkártya méretű, lekerekített sarkú, mágneses mezővel is ellátott vonatjegyet, hanem bevágtam volna valamelyik szemétkosárba, talán még most is ott rostokolnék az aberdeeni pályaudvaron.

Mely egyébként úgyszintén a város központjában van. Nem tudom, hogyan, de ezeknek a nyugat-európai pályaudvaroknak a 99%-a a városközpontban van, nem pedig a város szélén...

Ágota persze már ott várt, két-három perce mindössze, hiszen Skóciában az órát lehet a vonathoz állítani, annyira szentírásként kezelik a menetrendet. Beszálltunk a közelben parkolt Renault Cliójába – jé, a jobb oldalon van a kormány! – és a Dee folyó hídján átsuhanva bekanyarodtunk a Menzies utcába. Nem túlozott Ági, amikor azt mondta, macskaugrásnyira van a központtól.

Aberdeen (skótlul: Obar Dheathain, scotsul: Aiberdeen) Skócia harmadik legnépesebb városa (cca 200 000 lakos) Glasgow és Edinburgh után. A város egyben Skócia 32 tanácsi területének egyike is.

A Skócia északkeleti részén fekvő város hosszú, homokos tengerparttal rendelkezik. Két egyeteme van, az Aberdeeni Egyetem és a Robert Gordon Egyetem. A város gazdaságának motorját az olajipar adja, ami az északi-tengeri olajkitermelésen alapszik (Ágota is egy olajkutatói kellekeket gyártó és forgalmazó cégnél, az Aker Solutionsnál dolgozik, egy óriási irodában, Sándor pedig egy tartályokat gyártó cégnél).

Egyébként: Skócia (angolul: Scotland, skótlul: Alba) Nyugat-Európában található, Nagy-Britannia második legnagyobb országrésze terület és népesség alapján. A Brit-sziget északi harmadát foglalja el, délről Anglia,

Szélesebb vonatok, furcsa szokások a pályaudvaron

keletről az Északi-tenger, északról és nyugatról az Atlanti-óceán határolja, délnyugatról pedig az Északi-csatorna és az Ír-tenger. Mintegy 790 sziget tartozik hozzá.

Fővárosa, Edinburgh Európa egyik legnagyobb pénzügyi központja. A skót felségvizek nagy területet szakítanak ki az észak-atlanti vizekből és az Északi-tengerből, és alattuk rejlik az Európai Unió egyik legnagyobb nyersolajtartaléka.

A skót királyság 1707. május 1-jéig független állam volt, ekkor azonban az Acts of Union (az egyesülési törvények) politikai unióba vonta az angol királysággal, és ezzel létrejött Nagy-Britannia. Skócia továbbra is külön állam, és saját törvénykezéssel rendelkezik. A skót törvények, a skót oktatási rendszer és a Church of Scotland (Skót Egyház) volt az a három sarokkő, amelyek biztosították a skót kultúra és a skót nemzeti öntudat fennmaradását.

A skót szó kölcsönzés a latinból, és legalább a 10. század első fele óta használják. Mai tudomásunk szerint először az Angolszász Krónikában (angolul Anglo-Saxon Chronicle) jelent meg a gael nép földjének megjelölésére, a latin Scotia szó helyett, amely eredetileg Írországot jelölte. A skót királyok a 11. században vették fel a Basileus Scottorum és Rex Scottorum neveket, a gaelek főkirálya jelentéssel. Ebben valószínűleg Brian Boru, az írek főkirálya volt a mintájuk, aki az Imperator Scottorum címet használta. A modern időkben Skócia valamennyi lakójára hivatkozva használták a skót nevet, hiszen a „skót nemzet” fogalma inkább polgári, mint etnikai vagy nyelvi jelentéstartalmat vett fel az elmúlt ézedév során.

Nos, e kis Wikipédiás ismertető után térjünk vissza a hétköznapokba. Miután minden „hazait” – kolbászt, szalonnát, sonkát, Ági könyveit – szétpakoltunk, éjszakába nyúló beszélgetés következett, másnap reggel pedig első utunk a City-be, az Union Street-re, a belváros szívébe vezetett. Miért? Mert nekem cipő kellett, Skóciában pedig a márkás túrabakancsok legjava is megkapható 40-50 fontért, itthon ilyenért legalább a háromszorosát kéne fizetni. Így hát a néhány hónapja félredobott, csámpás félcipőben utaztam oda, s amikor – talán félórás keresgélés, próbálgatás után – megleltem következő néhány évem őszi-téli-tavaszi cipőjét (Karrimor, legalább annyira márkás és minőségi, mint a Caterpillar), a régimódi kukába vágtam, az újat pedig a következő tíz napban csak alvás előtt vettem le...

S még aznap (az volt egyébként az egyetlen teljesen esős napunk, óriási szerencsénk volt az északi időjárással) tettünk két szép kirándulást: az elsőt Newburgh (Nyúborónak ejtik) falu közelébe, melynek tengerpartján, Aberdeen-től vagy 20 kilométerre, fókák tanyáznak, meg egy másik egy közeli településre, Mintlawba, ahol meglátogattuk a vidék leghíresebb kertészetét, a Happy Plant Garden Centre-t, mely egyszerre park, virágkereskedés, mezőgazdasági áruház, cukrászda, étterem...

Nincs, ami nincs a Happy Plant Garden Centre-ben...

Lennert Géza

A szívtipró merész álma

Peter Andrének egyetlen, szélesebb körben ismert dala van, az 1995-ös Mysterious Girl, mégsem egyszlágeres előadó. A szerzemény a harmadik nekifutásra, 2004-ben foglalta el a brit kislemezlista csúcsát – a 37. életében járó énekesnek ez volt a harmadik listavezető slágere a szigetországban. Most ismét visszatért. Hatalmas tervei vannak: arról álmodik, hogy Robbie Williams és legendás sztárok nyomdokaiba léphet...

A londoni Harrow városrészben 1973. február 27-én született Peter Andre tinédzser éveit Ausztráliában töltötte, és ott indult el a zenei pályafutása is. 1990-ben a New Faces című tehetségkutató tévéműsorban tűnt fel. 1993 novemberében került a boltokba az első nagylemeze, amely különösebb port még az ötödik kontinensen sem kavart,

csolatából 2002-ben született Harveyt is. „Katie gyorsan továbblépett, én erre képtelen vagyok. Legalábbis most még nem tudok. Összetörtem attól, hogy elvesztettem valakit, és már sohasem leszünk együtt. De szeretném hinni, hogy a gyerekek kedvéért barátok maradunk” – mondta az énekes a brit Fabulous magazinak. A napokban már azt nyilatkozta, hogy sokkal gyorsabban feldolgozta a választ, mint gondolta.

Peter határozottan cáfolja azokat a vádakokat, miszerint választ zenei karrierje újbóli beindítására használná fel. Szeptember 14-én Revelation címmel új stúdiólemezzel jelentkezik. Az viszont egyértelmű, ha nincs válasz, címlapsztorik sincsenek, vagy legalábbis nem szerepelt volna olyan sűrűn az újságokban, a híradásokban, így a pályafutását sem tudta volna újra sínre helyezni. Az album beharagzó, Behind Closed Doors című szerzeménye a brit rangsor negyedik helyére érkezett meg.

Az énekes úgy érzi, olyan magaslatokba juthat, mint a legmenőbb brit zenészek. Elmondása szerint ugyan sokkal nehezebb dolga van, mint régen Elton Johnnak vagy Rod Stewartnak. „Amikor Elton, Rod és a többiek kezdték, hét nagylemezre kötöttek velük szerződést. Nekem előbb készítenem kell két vagy három sikeres albumot, hogy egyáltalán ilyen szóba kerülhessen, de nem adom fel. Hiszek abban, hogy képes vagyok arra, amit az utóbbi években Robbie Williams vitt véghez. Őt is leszólták, amikor a Freedomot énekelte, csak egy kövér kolyóknek tartották a Take Thatból. Úgy érezhette magát, ahogyan most én. Robbie rendes srác, mindig is tiszteltem. Remélem, én sem veszítek” – nyilatkozta Peter Andre.

(Ú. Sz.–P. J.)

pedig az énekes látszólag megalapozta a pozitív fogadtatást: arrafelé korábban egyik felvétellel szép sikert aratott. Az 1996 szeptemberében kiadott második, Natural című albuma idején már nemzetközi sztár volt, így a korong a brit eladási lista első helyére iratkozott fel. Érdekesség, hogy az ezen szereplő Mysterious Girl 1995 őszén a brit rangsorban csak az 53. helyig jutott – Ausztráliában és Új-Zélandon már ekkor slágerré vált –, második nekifutásra, 1996-ban az ezüstérmes pozíciót szerezte meg. A nagylemezről a Flava és az I Feel You című dalok listavezetők voltak Nagy-Britanniában. Peterről elmondható, hogy napbaránított hasizmai segítségével futott be,

akkortájt a tinilányok első számú kedvence volt – szinte csak meztelen felsőtesttel láthattuk.

Harmadik albuma, az 1997 novemberében megjelent Time sikere meglepetésre messze elmaradt a várakozástól. Az énekes ezután el is tűnt a süllyesztőben.

Peter Andre több társához hasonlóan egy brit valóságshow-ban tért vissza, az I'm a Celebrity... Get Me Out of Here! harmadik sorozatában 2004 elején. Itt ismerkedett meg későbbi feleségével, a Jordan néven karriert befutó supermodellel, Katie Price-szal. Természetesen kihasználta az újbóli népszerűséget, 2004 júniusában kiadta a The Long

Road Back című nagylemezét, amely iránt ugyan nem volt jelentős kereslet, de február legvégén a Mysterious Girl új verziója első lett a brit összesítésben. 2006 novemberében Katie-vel közös, duettek felvonulató koronggal rukkolt elő A Whole New World címmel. Utána ismét eltűnt a reflektorfényből.

„Tavaly megfogadtam, hogy szépen fog élni a családom. Jövőre is erre törekszünk. Közben készítik egy albumot” – nyilatkozta Peter 2008 végén. Az első nem jött be: a házassága tönkrement. Állítólag megelégedte neje kicsapongásait. Két közös gyermekük született (Junior 2005-ben, Princess 2007-ben), és együtt nevelték a modell előző kap-

Tudunk showt csinálni

Látványos produkció keretében mutatta be élete dalait Zseda a Papp László Budapest Sportarénában. Bár a félig lezárt helyszínen nem volt telt ház, de kevés hiányzott ehhez. Ennek ellenére csak elismerés illeti az előadást.

Zsédenyi Adrienn – életében először – a Papp László Budapest Sportaréna közönségét készült elvarázsolni. A munka meghozta gyümölcsét: sikerült neki!

A jól ismert slágerek, a Motel, a Mindhalálig, a Szeress most, a Valahol vagy éppen a legújabb, a Rouge album debütáló dala, a Fekete

Rúzs mellett a kevésbé ismert dallamok is remekül szólaltak meg az esten, amely átölelte a művésznő mögött álló 15 előadóévet.

Igaz, a látványló 30 perc késéssel kezdődött: Zseda egy hinta segítséggel az aréna tetejéből érkezett a színpadra, ahol fergeteges tánckara és kiváló – Magyarország legkiválóbb muzsikusaival felálló – együttese fogadta.

Jópofa kellékekben nem volt hiány: a Motel című dalban egy kanapé, a Szeress most slágerben egy mennyasszonyi fátyol a hozzáillő csokorral, nem beszélve a pirotechnikai látványosságokról, a csinos pasikat és csajokat felvonultató 13 tagú – több akrobatikus mutatványt is bemutató – tánckarról. Kellékek, melyek remekül fokozták Zseda énekhangjának és előadásának élvezhetőségét.

A koncert során Zseda a levegőt is meghódította, egy 40 méter hosszú röppályán a közönség fölött lebegve is dalra fakadt.

Színfoltja volt az előadásnak a vendégzenészként fellépő, a szerzőként, énekesként, szájharmonikásként ismert Ferenczi György produkciója. Egy szám erejéig csatlakozott a műsorhoz a Bolyki Brothers is, sőt a billentyűk mögül a zongora mellé előlépve Létray Ákos is kellemes pillanatokat szerzett a Valahol című duettjükkel.

Zseda az est során 8 különböző Náray Tamás által tervezett ruhát öltött magára. A látványos, mégis kényelmes színpadi cipőket egy cipődesigner készítette el az énekesnő számára.

Adrien elmondta, hogy amióta 14 évesen egy hátizsákkal elindult otthonról, erre vágyik. Minden a közönség szeretetéből épült, mert nagyot álmodni, és megcsinálták...

Azt hiszem, ez az előadás fontos mérföldkő a magyar zenészek életében is, hiszen Zseda bebizonyította, hogy kitartással, jó csapattal, sok-sok munkával, remekül felépített stratégiával magyarok is tudnak szép nézőszámot hozó előadást csinálni a legnagyobb koncertteremben.

A közszereplőket a világon mindenhol kicikizik...

Zalatnay Sarolta a Sztárportré című rádióműsorban beszélt Zsoszintén érzelmeiről, gondolatairól. Az énekesnőről az elmúlt években inkább csak negatív hírek szóltak, ezúttal viszont egy másik oldalát ismerhették meg a hallgatók.

– A közszereplőket a világon mindenhol alkalmasint kicikizik. Voltunk például egy bulin, ahol lefotóztak a lányommal, a vállán volt a kezem. Amikor mentünk odafelé, ahogy becsaptam a kocsiajtót, az egyik körmöm letört, és látszott a képen. Utána valamelyik képes bulvármagazinban az jelent meg, hogy nagyon csinos volt a lányával együtt, de azért oda kellene figyelni, hogy ne legyen letörve a körme. Pedig dugdostam. De most kesztyűben menjek harminc fokban...? De ez nem zavar, Brigitte Bardot mondta valamikor, hogy ha negyvenéves korod után, akármit csinálsz, az nem hír, akkor nem csináltad meg magad igazán – mesélte a továbbra is népszerű Zalatnay, aki azt vallja: „Nem tudsz állandóan tökéletes lenni...”

– Én döntöttem úgy, hogy kiállok a színpadra, és énekelek, produkálom magam. Tudomásul kell venni, hogy egyszer azt mondják most jól néztél ki, a másik adásban nem. Nem tudsz állandóan tökéletes lenni. Tudomásul kell venni, hogy jobban odafigyelnek, és örülni kell, ha az ember még ennyi idő után, még ilyen idősen is kell – mondja Cini, aki állítja, nem tudná eljátszani azt, hogy másmilyen.

– Édesanyám azt mondta: Mondj igazat, betörik a fejedet. De inkább törjék be, mint hogy folyamatosan stresszben éljek, hogy nehogy rajta kapjanak, hogy nem vagyok igazi. Nagyon szép dolog az élet...

– Minden problémát meg lehet oldani azzal, hogy az ember megbeszéli, vagy próbálja szeretettel rendezni. Ha a másikat bántod, akkor magadból veszel el olyan energiákat, amit sokkal jobb dologra lehetne használni. Van mindenkinek nehézsége az életben, de biztos, hogy a hozzáálláson múlik, hogy az ember meg tudja oldani, és érdemes, mert nagyon szép dolog az élet.

Mit üzensz a gyerekeknek?

– Ami a saját tapasztalatom: legyenek bátrak, vállalják önmagukat és amit az életben csinálni szeretnének. Ne szégyeljenek tanácsot kérni a szüleiktől vagy a tapasztalt felnőttektől. Ne éljenek vissza egy kapott bizalommal. Egészségesen, szeretetben éljenek, megóvva környezetüket.

Különös halálok

Talán az élet nagy titkai közé tartozik az is, hogy egyes emberek milyen furcsa körülmények között halnak meg. Manapság a halál tabutéma, magát a szót sem nagyon szeretik kiejteni. Pedig mint Rilke mondta: „úgy hordozzuk magunkban, mint gyümölcs a magot”. Számosan voltak a múltban, akiknek meglehetősen különösen fejeződött be az életük.

Sokan haltak bele az ivásba, és itt nem feltétlenül a részegségekre gondolunk. Több híres ember, mint Brahms – félreelyelt, pezsgőivás közben fordult le a székéről Csehov. Néhány művész legfőbb tevékenysége közben ért a halál: Bartókot komponálás, Victor Hugót versírás közben. Borogyin, a zeneszerző éppen keringőzött, amikor összeesett, és vége lett. Chopin zenét hallgatott, Schubert énekelt abban a végzetes percben. Proust természetesen éppen írt, de Gaulle pasziánszot rakott ki, Tristan Bernard keresztretjévenyt fejtett. Cézanne-t a festőállvány mellett érte a halál. Csajkovszkij viszont éppen káromkodott. Meghaltak híres emberek a fürdőkádban, vagy éppenséggel az árnyékszéken ülve (Nagy Katalin, II. György). Volt olyan magyar király, akinek a trónja egyszerűen összedőlt, és a szerencsétlen uralkodó annak romjai alatt lelte halálát.

Voltak ostoba halálok is. VII. Henriket áldozóstyával ölték meg, amiben természetesen mérge volt. Akadt olyan filozófus, aki úgy lett öngyilkos, hogy visszatartotta a lélegzetét. Volt egy francia úr, aki saját gyártmányú, elmés szerkezettel vágta le a fejét. Más valaki aranyból öntött golyót röpitett a koponyájába, de akadt, aki kulcsot nyelt. Cardano, korának híres asztrológusa napra pontosan megjósolta horoszkópjában a halálát. Aznap estefelé már látta, hogy az égvilágon semmi baja, és nyilván tovább fog élni. Ez viszont aláásta volna a szakmai híret, ezért a jóslat beteljesülése érdekében öngyilkos lett...

Prévost úgy halt meg, hogy tetszhalottként mindenki igazi halottnak hitte, el-

rendelték hát a boncolását. És a boncolás végzett vele. Volt olyan ismert személyiség, akivel a nevetés végzett (Aretino), mással a szégyenkezés (II. Henrik), vagy éppenséggel szerelmi aktus közben érte őket a végzetes csapás (F. Fauré francia elnök vagy Attila, a hunok királya).

Victor Hugo

Olykor a hírességek egész színjátékot játszanak végig. Molière a színpadon halt meg, vért hányva de az utolsó másodpercig úgy tett, mintha az is része lenne a darabnak, amelyben éppen fellépett. Balzac a halála

How a painter saw:
Isadora Duncan's death

előtt utasította a személyzetet, hogy hívják el X. doktort, aki azonban egyik regényének kitalált szereplője volt. Watteau, a festő és esztéta a halála előtti percben azon habrodott fel, hogy milyen csúnya feszületet nyomott az orra alá a pap. Nem is csókolta meg!

Volt olyan lengyel király, akinek halálát a kandalló tüzetől lángra kapó hálókabát okozta. A nagy huszadik századi táncosnő és botrányhős, Isadora Duncan halálát a hosszú sála okozta. Autóba szállt, ám a korabeli járműveknek még küllős kerekeik voltak: a szárguldo kocsik kereke elkapta, és villámgyorsan felcsavarta a sálát, a művésznőt pedig egyetlen pillanat alatt megfojtotta.

e-MAGYAR PONT

Az újvidéki Petőfi Sándor MME-ben működik az e-Magyar pont, mely gyors és megbízható internetet biztosít, és a mai világban az elengedhetetlen fejlődés lehetőségét nyitja meg. Az informatika eszközeinek használata egyre inkább a mindennapok részévé válik. A lakosság, mely gazdasági vagy egyéb okokból nem fér hozzá az internethez, ingyen használhatja a házban munkanapokon 9-től 22 óráig.

Mindenkit várunk!

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■